

PŘÍRUČKA

PRO

NAKLÁDÁNÍ S OBALY

PODLE ZÁKONA

477/2001 SB., O OBALECH

Obsah

- 1.0 Úvod
- 2.0 Základní pojmy
- 3.0 Základní povinnosti při nakládání s obaly a odpady z obalů
  - 3.1 Zásada minimalizace obalů
  - 3.2 Podmínky uvádění obalů na trh
  - 3.3 Prokázání splnění podmínek uvedení obalu na trh
  - 3.4 Označování obalů
    - 3.4.1 Identifikační značení obalů pro následné využití odpadu z obalů (podle ČSN 77 0052-2)
    - 3.4.2 Pokyny a informace o nakládání s použitým obalem (podle ČSN 770053)
  - 3.5 Opakovaně použitelné obaly
    - 3.5.1 Systémy zajištění opakovaného použití obalů
  - 3.6 Vratné obaly
    - 3.6.1 Vratné zálohované obaly
  - 3.7 Zpětný odběr
  - 3.8 Obaly pro přepravu nebezpečných výrobků
  - 3.9 Využití odpadu z obalů
  - 3.10 Způsoby plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů
  - 3.11 Seznam osob
  - 3.12 Evidence
    - 3.12.1 Rozsah a způsob vedení evidence obalů a ohlašování údajů z evidence
  - 3.13 Sporné případy a pochybnosti – žádost o rozhodnutí
  - 3.14 Výjimky z plnění některých povinností (§ 15a zákona)
- 4.0 Autorizovaná obalová společnost
  - 4.1 Autorizovaná obalová společnost
  - 4.2 Podmínky pro zajišťování sdruženého plnění
  - 4.3 Evidenční a informační povinnosti autorizované společnosti
- 5.0 Stručný souhrn základního principu nakládání s obaly
- 6.0 Přínosy pro obce a občany
- 7.0 Výkon státní správy v oblasti nakládání s obaly a odpady z obalů
- 8.0 Ochranná opatření, opatření k nápravě a pokuty
  - 8.1 Ochranná opatření a opatření k nápravě
  - 8.2 Správní delikty a pokuty
    - 8.2.1 Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob (§ 44 zákona)
    - 8.2.2 Pokuty (§ 45-46 zákona)
- 9.0 Otázky a odpovědi k problematice obalů
- 10.0 Systém sdruženého plnění prostřednictvím autorizované obalové společnosti EKO-KOM
  - 10.1 Historie systému EKO-KOM
  - 10.2 Jak systém funguje?
    - 10.2.1 Právní rámec účasti v systému
    - 10.2.2 Smluvní povinnosti členů systému EKO-KOM
      - 10.2.2.1 Evidence obalů uvedených na trh nebo do oběhu
      - 10.2.2.2 Fakturace Odměny za zajištění zpětného odběru a využití odpadu z obalů členovi systému EKO-KOM
      - 10.2.2.3 Fakturace Poplatku za zaevidování do systému sdruženého plnění
    - 10.2.3 Fakturace Poplatku za zaevidování do systému sdruženého plnění
  - 10.3 Jak se zapojit do systému EKO-KOM?
- 11.0 Související předpisy

Příloha č.1	Roční výkaz o obalech a odpadech z obalů za rok (<i>pouze na CD</i>)
Příloha č.2	Roční výkaz o opakovaně použitelných obalech, které vyhovují kritériím § 13 odst. 2 zákona o obalech (<i>pouze na CD</i>)
Příloha č.3	Roční výkaz o obalech pro jedno použití (jednocestné obaly) a o obalech pro opakované použití, které nesplňují kritéria § 13 odst. 2 zákona o obalech (<i>pouze na CD</i>)
Příloha č.4	Roční výkaz pro osoby uvádějící na trh a/nebo do oběhu méně než 0,3 tun obalů/rok (<i>pouze na CD</i>)
Příloha č.5	Zrušeno – vyhl. 641/2004 Sb.
Příloha č.6	Zrušeno – vyhl. 641/2004 Sb.
Příloha č.7	Vstupní výkaz o produkci obalů pro společnost EKO-KOM, a.s.
Příloha č.8	Metodika pro vyplnění vstupního výkazu o produkci obalů
Příloha č.9	Struktura odměn za zajištění plnění povinnosti zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systému sdruženého plnění EKO-KOM
Příloha č. 10	Naměřené hodnoty koncentrace těžkých kovů (příloha č. 5 k zákonu č. 477/2001 Sb.)

1.0 Úvod

Podle české legislativy se s obalovými odpady nakládá podle dvou platných zákonů. Obalový zákon č. 477/2001 Sb. má za úkol zajistit dosažení cílů Evropské direktivy 2004/12/EC, tedy především stanovených procent recyklace a využití obalových odpadů. Podle Odpadového zákona č. 185/2001 Sb. odpovídají za veškeré odpady (včetně obalových vznikajících při výrobě) původci odpadů (právnícké osoby, fyzické osoby oprávněné k podnikání, obce).

Účelem zákona č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění (v této části příručky dále jen "zákon") chránit životní prostředí předcházením vzniku odpadů z obalů, a to zejména snižováním hmotnosti, objemu a škodlivosti obalů a chemických látek v těchto obalech obsažených v souladu s právem [Evropské unie](#) (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/12/ES ze dne 11. února 2004, kterou se mění směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/20/ES ze dne 9. března 2005, kterou se mění směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech. Směrnice Komise 2013/2/EU ze dne 7. února 2013, kterou se mění příloha I směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech).

Zákon stanovuje práva a povinnosti podnikajících právnických a fyzických osob a působnost správních úřadů při nakládání s obaly a uvádění obalů a balených výrobků na trh nebo do oběhu, při zpětném odběru a při využití odpadu z obalů. Dále stanovuje též poplatky a ochranná opatření, opatření k nápravě a pokuty.

Zákon o obalech se vztahuje na nakládání se všemi obaly, které jsou v České republice uváděny na trh nebo do oběhu, s výjimkou kontejnerů užívaných v silniční, železniční nebo letecké dopravě nebo při námořní nebo vnitrozemské plavbě podle mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána a které byly vyhlášeny ve Sbírce mezinárodních smluv nebo ve Sbírce zákonů. Na nakládání s odpady z obalů se vztahují právní předpisy platné pro hospodaření s odpady (zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech).

Zákon je primárně zaměřen na snižování množství odpadu z obalů, a to jednak snižováním množství obalů absolutně (stanovením požadavku minimalizace hmotnosti a objemu obalů) a jednak stanovením požadavků na složení obalů (zvýšení recyklovatelnosti a využitelnosti). Problematiku obalů řeší komplexně, plně v souladu s hierarchií nakládání s odpady:

- *předcházet vzniku odpadů* a stanovit postupy pro snižování *množství* a *škodlivosti* odpadu z obalů,
- *opakovaně používat obaly* a podporovat systém ekologicky šetrných vratných lahví na nápoje
- *zajistit třídění a recyklaci* odpadu z obalů,
- a *zajistit využití* odpadu z obalů.

Zákon je postaven na principu sdílené odpovědnosti (povinnými osobami jsou ti, kdo uvádějí obaly jak na trh tak i do oběhu a část povinností padá i na dodavatele obalových prostředků). Mezi hlavní povinnosti plynoucí ze zákona patří:

- § 3 Prevence: povinnost předcházet vzniku odpadů z obalů minimalizací hmotnosti a objemu obalů.
- § 4 Podmínky uvádění obalů na trh: povinnost zajistit využitelnost (tedy vhodnost pro využití!!) obalových odpadů (energeticky, recyklací nebo organickou recyklací. Část povinností je vyměřena i těm, kdo uvádějí na trh obalové prostředky.
- § 6 Značení: obaly musí být označeny při předání spotřebiteli. Platí princip sdílené odpovědnosti.

- § 10 a § 12 Zpětný odběr a využití odpadů z obalů: platí princip sdílené odpovědnosti. Povinné osoby zajišťují zpětný odběr obalových odpadů od spotřebitelů. Zajišťují využití a recyklaci obalových odpadů ve stanoveném rozsahu. Zapisují se do Seznamu na MŽP (seznam nositelů povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů).

Povinnosti podle § 10 a § 12 mohou povinné osoby splnit uzavřením smlouvy o sdruženém plnění s Autorizovanou Obalovou Společností nebo přenesením těchto povinností na jinou osobu spolu s převedením vlastnického práva k obalu.

Kromě prováděcích právních předpisů (viz příloha Související předpisy) hrají klíčovou roli pro plnění povinností plynoucích ze zákona také normy, na které se prováděcí právní předpisy odkazují.

Přehled souvisejících norem:

NORMY - Prohlášení o splnění podmínek uvedení obalu na trh

- Prevence snižování zdrojů ČSN EN 13428, ČSN EN 13427
- Opakované použití ČSN EN 13429
- Recyklace materiálu ČSN EN 13430
- Energetické zhodnocení ČSN EN 13431
- Využití kompostováním a biodegradací ČSN EN 13432, ČSN EN 13695-2
- Nebezpečné látky ČSN CR 13695-2
- Těžké kovy ČSN CR 13695-1

NORMY - značení obalů podle zákona 477/2001

- ČSN 77 0052-2 Obaly. Obalové odpady. Část 2: Identifikační značení pro zhodnocení.
- ČSN 77 0053 Obaly. Odpady z obalů. Pokyny a informace o nakládání s použitým obalem.

NORMY - balicí stroje

- ČSN EN 415-2 Bezpečnost balicích strojů - Balicí stroje pro předem zhotovené tuhé obaly
- ČSN EN 415- Bezpečnost balicích strojů – Tvarovací, plnicí a uzavírací stroje.
- ČSN EN 60204-1 Bezpečnost strojních zařízení. Elektrická zařízení pracovních strojů. Část 1: Všeobecné požadavky.
- ČSN EN 292-1 Bezpečnost strojních zařízení. Základní pojmy, všeobecné zásady pro projektování. Část 1: Základní terminologie, metodologie.
- ČSN EN 292-2 Bezpečnost strojních zařízení. Základní pojmy. Část 2: Technické zásady a specifikace.
- ČSN EN 418 Bezpečnost strojových zařízení. Zariadenie núdzového zastavenia. Hľadiská funkčnosti. Konštrukčné zásady.

NORMY - obaly

- ČSN 77 0001 Obalová technika. Terminologie.
- ČSN 77 0052-1 Obaly. Obalové odpady. Část 1: Terminologie. Základní termíny.
- ČSN 77 0054 Obaly. Požadavky na vratné spotřebitelské obaly. ČSN 77 1000 Soustava rozměrů obalů. ČSN EN ISO 11683 Obaly.
- Hmatatelné výstrahy. Požadavky.
- ČSN EN 28317+AC Balení odolné dětem. Požadavky a postupy zkoušení opět uzavíratelných obalů.
- STN 01 5200-1 Certifikační značky

2.0 Základní pojmy

(§ 2 zákona)

Obal:

obalem výrobek zhotovený z materiálu jakékoli povahy a určený k pojmání, ochraně, manipulaci, dodávce, popřípadě prezentaci výrobku nebo výrobků určených spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli, jestliže má zároveň:

1. v místě nákupu tvořit prodejní jednotku pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele (dále jen "prodejní obal"),
  2. v místě nákupu tvořit skupinu určitého počtu prodejních jednotek, ať již je tato skupina prodávána spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli, anebo slouží pouze jako pomůcka pro umístění do regálů v místě prodeje a může být z výrobku odstraněn, aniž se tím ovlivní jeho vlastnosti (dále jen "skupinový obal"), nebo
  3. usnadnit manipulaci s určitým množstvím prodejních jednotek nebo skupinových obalů a usnadnit jejich přepravu tak, aby se při manipulaci a přepravě zabránilo jejich fyzickému poškození (dále jen "přepravní obal").
- Kritéria a názorné příklady, které upřesňují pojem obal (příloha č. 1 zákona):

Kritérium 1

Výrobek, který odpovídá definici obalu uvedené v § 2 písm. a) a zároveň plní nebo může plnit i jinou funkci než funkci obalu, se považuje za obal pouze tehdy, pokud

- a) není nedílnou součástí jiného výrobku,
- b) není nezbytný k tomu, aby uzavíral, nesl nebo uchovával tento výrobek po dobu jeho životnosti a
- c) nejsou všechny části určeny k tomu, aby byly společně používány, spotřebovány nebo odstraněny.

Názorné příklady ilustrující použití kritéria 1

Obal

- Krabice na cukrovinky
- Fóliový přebal pouzdra na CD
- Poštovní sáčky na katalogy a časopisy (s tiskovinou uvnitř)
- Papírové košíčky na pečení prodávané s pekařským nebo cukrářským výrobkem
- Role, trubice, dutinky a válce, na kterých jsou navinuty flexibilní materiály, například plastová fólie, hliníková fólie (alobal) nebo papír, kromě rolí, trubic, dutinek a válců, které slouží jako součást výrobních strojů a které se nepoužívají k prezentaci výrobku jako prodejní jednotky
- Květináče, které jsou určeny pouze k prodeji a přepravě rostlin a ne pro celou dobu života rostliny
- Skleněné lahve na injekční roztoky
- Válcové obaly na CD typu „spindle“ (prodávané s CD, nejsou určeny k uchovávání disků)
- Ramínka na šaty (prodávaná s oděvem)
- Krabičky zápalek
- Systémy sterilní bariéry (sáčky, tácky a materiály nutné k zachování sterility výrobku)
- Kapsle do nápojových systémů (například káva, kakao, mléko), které po použití zůstanou prázdné
- Opakovaně plnitelné ocelové lahve používané pro různé druhy plynů, kromě hasicích přístrojů

Předmět, který není obalem

- Květináče určené pro celou dobu života rostliny
- Pouzdra, kufříky a kazety na nástroje a nářadí
- Čajové sáčky
- Voskové vrstvy na sýrech
- Střívka uzenin
- Ramínka na šaty (prodávaná samostatně)
- Kávové kapsle do nápojových systémů, kávové sáčky z hliníkové fólie a kávové polštářky z filtrového papíru odstraněné spolu s použitým kávovým produktem
- Náplně do tiskáren
- Pouzdra na CD, DVD a video (prodávané spolu s diskem CD, DVD nebo videem uvnitř pouzdra)
- Válcové obaly na CD typu „spindle“ (prodávané prázdné, určené k uchovávání CD)

- Rozpustné sáčky na detergenty
- Svítilny na hrob (nádoby na svíčky)
- Mechanický mlýnek (zabudovaný v nádobě, kterou lze znovu naplnit, například plnitelný mlýnek na pepř)

Kritérium 2

Předměty navržené a určené k tomu, aby byly plněny v místě prodeje, se považují za obaly, pokud plní funkci obalu.

Názorné příklady ilustrující použití kritéria 2

- Obal, který je navržen a určen k plnění v místě prodeje
- Odnosné papírové nebo plastové tašky a sáčky
- Jednorázové talíře a kelímky
- Přilnavá fólie
- Sendvičové sáčky
- Hliníková fólie
- Plastová fólie pro vyčištěné oděvy z prádelny
- Předmět, který není obalem
- Míchátko
- Jednorázové příbory
- Balící papír (prodáváný samostatně)
- Papírové formy na pečení (prodávané prázdné)
- Papírové košíčky na pečení prodávané bez pekařského nebo cukrářského výrobku

Kritérium 3

Součástí obalu a pomocné prvky začleněné v obalu se považují za části obalu, v němž jsou začleněny. Pomocné prvky, které jsou zavěšené přímo na výrobku nebo jsou k výrobku připevněné a plní funkci obalu, se považují za obal pouze tehdy, pokud

- a) nejsou nedílnou součástí tohoto výrobku a
- b) nejsou-li všechny části určeny k tomu, aby byly společně spotřebovány nebo odstraněny.

Názorné příklady ilustrující použití kritéria 3

Obal

- Štítky a visačky, které jsou přímo zavěšeny na výrobku nebo jsou k výrobku připevněny
- Předmět, který je součástí obalu
- Kartáč řasenky, který je součástí uzávěru řasenky
- Samolepicí etikety, které jsou nalepeny na jiné části obalu
- Sponky, spony, svorky
- Plastové převlečné etikety (smrštitelné)
- Dávkovač, který je součástí uzávěru nádoby s detergenty
- Mechanický mlýnek (zabudovaný v nádobě, kterou nelze znovu naplnit a která je naplněna produktem, například mlýnek na pepř naplněný pepřem)

Předmět, který není obalem

- Štítky RFID pro identifikaci na základě rádiové frekvence.

Spotřebitel:	fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje výrobky nebo užívá služby za jiným účelem než pro podnikání s těmito výrobky nebo službami (zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele).
Výrobek:	jakákoli věc, která byla vyrobena, vytěžena nebo jinak získána bez ohledu na stupeň jejího zpracování a je určena k uvedení na trh nebo do oběhu.
Nakládání s obaly:	výroba obalů, uvádění obalů nebo balených výrobků na trh nebo do oběhu, použití obalů, úprava obalů a opakované použití obalů.
Uvedení obalu na trh:	okamžik, kdy je obal, bez ohledu na to, zda samostatně nebo spolu s výrobkem, v České republice poprvé úplatně nebo bezúplatně předán nebo nabídnut k předání za účelem distribuce nebo používání nebo kdy jsou k němu

poprvé převedena vlastnická práva. Za uvedení obalu na trh se považuje též přeshraniční přeprava obalu nebo baleného výrobku z jiného členského státu Evropské unie do České republiky nebo dovoz obalu nebo baleného výrobku, s výjimkou propuštění do režimu aktivního zušlechťovacího styku nebo do režimu dočasného použití (zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon) v případě, že po ukončení tohoto režimu budou obaly nebo balené výrobky z České republiky vyvezeny v plném rozsahu do zahraničí.

Uvedení obalu do oběhu: úplatné nebo bezúplatné předání obalu v České republice bez ohledu na to, zda samostatně nebo spolu s výrobkem, jiné osobě za účelem distribuce nebo použití, s výjimkou uvedení obalu na trh.

Dovoz obalu nebo baleného výrobku: propuštění ze státu, který není členem Evropské unie, na území České republiky do celního režimu volného oběhu, do režimu aktivního zušlechťovacího styku, do režimu dočasného použití nebo do režimu přepracování pod celním dohledem (zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon).

Opakované použití obalu: činnost, při níž se obal, který byl navržen a určen, aby během doby své životnosti vykonal určitý minimální počet obrátek či cyklů (dále jen "opakovaně použitelný obal"), znovu plní nebo se používá k témuž účelu, pro nějž byl určen, s pomocí nebo bez pomoci dodatečných prostředků, které opětovné plnění umožňují, jako jsou zejména náhradní doplňková balení a prostředky k jejich použití.

Vratný obal: obal, pro který existuje zvláště pro něj vytvořený způsob vracení použitého obalu osobě, která jej uvedla do oběhu.

Zpětný odběr: odebrání použitých obalů od spotřebitelů na území České republiky za účelem opakovaného použití obalů nebo za účelem využití nebo odstranění odpadu z obalů (podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech).

Účetní doklad: účetní doklad (např. faktura, dodací list), který potvrzuje množství obalů uvedených na trh nebo do oběhu, nebo množství zpětně odebraných obalů, popřípadě též způsob naložení s nimi.

Vratný obal: vratný opakovaně použitelný obal, pro který je opakované použití organizačně zajištěno způsobem podle bodu 3.5.1, B.1 nebo B.2.

Energetické využití: spalování odpadů z obalů, jestliže použitý odpad nepotřebuje po vlastním zapálení ke spalování podpůrné palivo a vznikající teplo se použije pro potřebu vlastní nebo dalších osob, nebo jestliže se odpad použije jako palivo nebo jako přídavné palivo v zařízeních na výrobu energie nebo materiálů za podmínek stanovených právními předpisy o ochraně ovzduší. Energetickým využitím není spalování odpadů z obalů obsažených ve směsném komunálním odpadu. Podle Směrnice 94/63/EC je energetické využití definováno jako *použití hořlavého obalového odpadu jako prostředku k výrobě energie jeho přímým spalováním s jiným odpadem nebo bez něho, ale s využitím tepla.*

Kombinovaný obal na nápoje: obal, v němž podíl papíru tvoří alespoň 70 % hmotnosti obalu a je určen pro přímý styk s nápojem.

Jiný konečný uživatel: podnikající fyzická nebo právnická osoba, která nakupuje obaly nebo balené výrobky pro svoji podnikatelskou činnost a neuvádí je dále do oběhu.

Průmyslový obal: obal určený výhradně k balení výrobku určeného výhradně pro jiného konečného uživatele,

Obalový prostředek: je výrobek, z něhož je obal prodejní, obal skupinový nebo obal přepravní přímo vyroben nebo který je součástí obalu sestávajícího se z více částí.

3.0 Základní povinnosti při nakládání s obaly a odpady z obalů

Kdo jsou "povinné osoby"?

Povinnými osobami jsou osoby, které uvádějí obaly na trh nebo do oběhu. Přitom nezáleží na tom, zda se jedná o výrobu či dovoz samotného obalu nebo o šíření tzv. baleného výrobku. Zákon uplatňuje tzv. princip rozšířené odpovědnosti, tzn. že odpovědnost povinných osob za obal nekončí jeho prodejem spotřebiteli, ale trvá po celý životní cyklus obalu. Tímto způsobem se postupně přenáší odpovědnost za odpady z obalů z obcí a občanů na tyto povinné osoby. Zásadní myšlenkou zákona tedy je to, že právě osoby, které uvádí obaly na trh nebo do oběhu, mohou nejlépe ovlivnit parametry výrobku, materiál, z něhož je vyroben apod. a přijmout opatření, která povedou k omezení negativního vlivu obalu na životní prostředí. Výrobu obalů mohou ovlivnit ve prospěch levněji a technicky snáze recyklovatelných obalů, případně mohou zavést ekologicky šetrnou i levnější variantu vratných zálohovaných obalů.

Zákon o obalech se vztahuje na všechny obaly, které jsou v ČR uváděny na trh nebo do oběhu, kromě přepravních kontejnerů užívaných v silniční, železniční nebo letecké dopravě nebo při námořní nebo vnitrozemské plavbě podle mezinárodních smluv. Jednoduše řečeno, obalem je vše, co slouží k pojmutí zboží, jeho ochraně, seskupení nebo k manipulaci s ním a také to, co slouží při nabídce zboží spotřebiteli. Obalem ve smyslu zákona nejsou výrobky sloužící k balení věci, která není zbožím.

Povinnosti související s podmínkami uvádění obalů na trh (bod 3.2) se nově týkají i obalových prostředků, tj. je výrobků, z něhož je obal prodejní, obal skupinový nebo obal přepravní přímo vyroben nebo který je součástí obalu sestávajícího se z více částí.

3.1 Zásada minimalizace obalů

(§ 3 zákona)

Osoba, která uvádí na trh obal, je povinna zajistit, aby hmotnost a objem obalu byly co nejmenší při dodržení požadavků kladených na balený výrobek a při zachování jeho přijatelnosti pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele, s cílem snížit množství odpadu z obalů, který je nutno odstranit.

Je-li obal pro určitý výrobek zhotoven v souladu s harmonizovanými českými technickými normami (§ 4a zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky), považují se výše uvedené požadavky za splněné.

3.2 Podmínky uvádění obalů na trh

(§ 4 zákona)

Osoba, která uvádí na trh obal, balený výrobek nebo obalový prostředek, je **povinna zajistit**, aby:

1. koncentrace látek uvedených v Seznamu dosud klasifikovaných nebezpečných chemických látek (seznam látek je uveden ve vyhlášce č. 232/2004 Sb.; blíže část A – Nakládání s chemickými látkami a přípravky) v obalu nebo obalovém prostředku byla v souladu s limitními hodnotami stanovenými zvláštními právními předpisy (např. zákon č. 86/2002 Sb., zákon o ovzduší, zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech), vzhledem k přítomnosti těchto látek v emisích, popelu nebo výluhu v případě spalování nebo skládkování odpadu vzniklého z tohoto obalu nebo obalového prostředku. Postup hodnocení koncentrace látek v obalu je uveden v ČSN EN 13428,
2. součet koncentrací olova, kadmia, rtuti a chromu s oxidačním číslem VI v obalu nebo obalovém prostředku nepřekročil hodnotu 100 mikrogramů/g (dále jen „limitní hodnota“),

3. obal nebo obalový prostředek po použití, pro které byl určen, po vynětí výrobku nebo všech jeho zbytků obvyklým způsobem, byl dále opakovaně použitelný nebo aby odpad z tohoto obalu nebo obalového prostředku byl využitelný za obvyklých podmínek alespoň jedním z těchto postupů:
- procesem, kterým jsou odpady z obalů nebo obalových prostředků nebo jejich zbytky případně spolu s dalšími materiály přeměněny ve výrobek nebo surovinu (dále jen "recyklace"). Hodnocení využitelnosti obalů nebo obalových prostředků recyklací se provádí dle ČSN EN 13430 (Obaly-Požadavky na obaly využitelné k recyklaci materiálu),
  - přímým spalováním za uvolňování energie hořením, a to samostatně nebo spolu s jiným odpadem a se zužitkováním získaného tepla (dále jen "energetické využití"). Hodnocení energetického využití odpadů z obalů nebo obalových prostředků se provádí dle ČSN EN 13431 (Obaly-Požadavky na obaly využitelné jako zdroj energie, včetně specifikace nejnižší výhřevnosti),
  - aerobním zpracováním nebo anaerobním zpracováním biologicky rozložitelných složek tohoto odpadu za kontrolovaných podmínek a s použitím mikroorganismů za vzniku stabilizovaných organických zbytků nebo metanu (dále jen "organická recyklace"). Skládání se za organickou recyklaci nepovažuje. Hodnocení organické recyklace se provádí dle ČSN EN 13432 (Obaly-Požadavky na obaly využitelné ke kompostování a biodegradaci).

Jestliže je obal nebo obalový prostředek zhotoven v souladu s harmonizovanými českými technickými normami, považují se výše uvedené požadavky za splněné.

Limitní hodnota podle písmene b) se nestanovuje u obalů a obalových prostředků vyrobených výhradně z olověného křišťálového skla (Vyhláška č. 379/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky pro určování jednotlivých druhů křišťálového skla, jejich vlastností a způsoby označování výrobků z křišťálového skla).

Překročení limitní hodnoty podle písmene b) je možné ve skleněných obalech a obalových prostředcích, jestliže:

- během výrobního procesu není do obalu nebo obalového prostředku záměrně zavedeno žádné olovo, kadmium, rtuť nebo chróm s oxidačním číslem VI; záměrným zavedením se pro účely zákona v souladu s právem Evropské unie (Rozhodnutí Komise 2001/171/ES ze dne 19. února 2001, kterým se stanoví podmínky pro odchylku u skleněných obalů týkající se úrovně koncentrací těžkých kovů stanovených ve směrnici 94/62/ES o obalech a obalových odpadech) rozumí proces úmyslného použití určité látky k vytvoření obalu nebo obalového prostředku tak, aby tato látka byla přítomna ve vyrobeném obalu nebo obalovém prostředku s tím, že bude nositelem určité specifické charakteristiky, vzhledu či jakosti obalu. Za záměrné zavedení se nepovažuje využívání recyklovaných materiálů pro výrobu obalů nebo obalových prostředků v případech, kdy určitá část recyklovaných materiálů může obsahovat určitá regulovaná množství těžkých kovů,
- k překročení limitní hodnoty dojde pouze v důsledku přidání recyklovaných materiálů a
- výrobce obalu nebo obalového prostředku provádí jedenkrát měsíčně měření koncentrace těžkých kovů ve vzorcích výroby, které reprezentují normální a pravidelnou výrobní činnost. Tyto vzorky se odebírají z každého jednotlivého tavicího agregátu. Naměřené hodnoty koncentrace těžkých kovů se evidují a ohlašují způsobem, který stanoví příloha č. 10.

Překročení limitní hodnoty podle písmene b) je možné u plastových přepravek a plastových palet, jestliže:

- během výrobního procesu nebo během distribuce není do těchto přepravek nebo palet záměrně zavedeno žádné olovo, kadmium, rtuť nebo chróm s oxidačním číslem VI,
- k překročení limitní hodnoty dojde pouze v důsledku přidání recyklovaných materiálů,
- přepravky nebo palety jsou vyrobeny recyklačním procesem, do kterého vstupuje pouze takový recyklovaný materiál, který vznikl recyklací jiných plastových přepravek nebo palet, a vstup dalšího materiálu mimo tento recyklační cyklus je omezen na nejmenší přípustnou míru a nepřesahuje v žádném případě 20 % hmotnosti materiálu použitého k výrobě těchto přepravek nebo palet a
- materiál, z něhož jsou přepravky nebo palety vyrobeny, je na nich viditelně označen v souladu s právem Evropské unie (Přílohy č. I až VII rozhodnutí Komise 97/129/ES ze dne 28. ledna 1997, kterým se zavádí identifikační systém pro obalové materiály podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech).

3.3 Prokázání splnění podmínek uvedení obalu na trh

(§ 5 zákona)

Osoba, která uvádí na trh obal, je povinna:

- a) na požádání předložit kontrolním orgánům technickou dokumentaci nezbytnou k prokázání splnění povinností stanovených v bodech 3.1 a 3.2 (§ 3 a 4 zákona). Prokázání, že obalový prostředek splňuje požadavky stanovené v bodě 3.2, se pro účely kontroly dokládá průkaznou informací o splnění podmínek od osoby, která obalový prostředek uvádí na trh,
- b) průkazně informovat své odběratele o tom, že obal splňuje požadavky stanovené v bodech 3.1 a 3.2.

Osoba, která uvádí na trh obalový prostředek, je povinna:

- a) na požádání předložit kontrolním orgánům technickou dokumentaci nezbytnou k prokázání splnění povinností stanovených v bodě 3.2,
- b) průkazně informovat své odběratele o tom, že obalový prostředek splňuje požadavky stanovené v bodě 3.2.

Součástí dokumentace o splnění podmínek uvedení obalu na trh je splnění následujících povinností:

- **zásada prevence:** obal musí mít nejmenší možnou hmotnost a objem, při zachování jeho funkce a vlastností určených jinými předpisy. Cílem tohoto opatření je snížit celkové množství obalového odpadu. Výrobce (dovozce) je povinen sám zjistit tuto nejnižší možnou hmotnost a objem postupem, jenž uvádí dle ČSN EN 13428 a ČSN EN 13427 (bod 3.1).
- **dosažení limitů koncentrace nebezpečných látek:** nebezpečné látky obsažené v obalu musí být omezeny na takovou míru, aby byla omezena zátěž životního prostředí způsobená obalovým odpadem (bod 3.2, písmena a) a b). Jde o upřesnění povinností uložené již stávajícími předpisy, zejména chemickým zákonem.
- **využitelnost:** obal musí umožnit opakované použití nebo využití nejméně jedním z následujících postupů: obal musí být recyklovatelný nebo energeticky využitelný nebo kompostovatelný. Vyhodnocení musí být provedeno před uvedením obalu na trh (bod 3.2, písmeno c).

3.4 Označování obalů

(§ 6 zákona)

Pokud osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obal nebo balený výrobek, označí na tomto obalu nebo baleném výrobku materiál, ze kterého je obal vyroben, je povinna provést toto značení v souladu s právem Evropské unie (Přílohy č. I až VII rozhodnutí Komise 97/129/ES ze dne 28. ledna 1997, kterým se zavádí identifikační systém pro obalové materiály podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech).

Pro objasnění je třeba uvést jedno ze základních ustanovení z tohoto rozhodnutí Komise 97/129/ES. Rozhodnutí, zda zavést systém označování jako závazný pro některý materiál (materiály) lze přijmout v souladu s postupem stanoveným v článku 21 Směrnice č. 94/62/EC. Co z této úpravy tedy vyplývá? Stručně řečeno asi toto:

- Pokud máme v úmyslu značit obaly z hlediska použitého materiálu, měli bychom se držet číselných a písmenných symbolů obsažených v tomto Rozhodnutí.
- Technická norma ČSN 770052-2 byla připravena dle tohoto Rozhodnutí a proto můžeme i nadále postupovat podle ní.
- Z pohledu zákona o obalech již není nutné informovat spotřebitele o způsobu nakládání s obalem, protože tuto podmínku Směrnice 94/62/EC ani Rozhodnutí komise neobsahuje. POZOR, ovšem na ustanovení jiných předpisů, jako je zákon o odpadech, o chemických látkách či zákona o léku apod.! Požadavky těchto zákonů je třeba dodržovat bez ohledu na zákon o obalech.
- Pokud nechceme i nadále používat na obalech materiálovou identifikaci obalu či tzv. „basketbalistu“ (symbol postavy cosi odhazující do koše) nemohou nám již jako v minulosti být uloženy sankce.
- V poslední řadě je však třeba uvést, že Výbor zástupců členských zemí dle článku 21 může toto kdykoliv zezávacnit i když toto ještě nikdy od roku 1997 neučinil.

Pro úplnost této informace uvádíme některé informace z technické normy ČSN 77 0052-2 a ČSN 77 0053 v bodě 3.4.1.

3.4.1 Identifikační značení obalů pro následné využití odpadu z obalů (podle ČSN 77 0052-2)

Dříve než začneme popisovat novou verzi této normy je třeba si uvědomit, že v textu celé normy byl v podstatě termín „obal“ používaný v předchozí verzi nahrazen termínem „součást obalu“. Hlavním důvodem je problematické definování obalu na rozdíl od součásti obalu.

Pozn. Pokud si představíme láhev na stolní vodu, pak pouze spojením všech součástí obalu (těla láhve, uzávěru a etikety) vytvoříme celek, který je schopen plnit funkce obalu (chrání, obsahuje, informuje apod.). Bohužel doposud mnohdy přetrvávají extrémní názory, že samostatné tělo láhve nebo samostatný uzávěr nebo dokonce samostatnou etiketu, lze považovat za obal. Jedná se pouze o součásti, protože jednotlivě, sami o sobě neplní funkce obalu, které se něj kladou, teprve až jejich spojením obal vznikne!

Dále již z textu normy samotné. Důležité je si v první řadě uvědomit, co je předmětem normy. Již v úvodním textu jsou uvedena dvě základní fakta.

Za prvé: „Identifikační značení podle této normy se vztahuje na všechny součásti spotřebitelských obalů vyrobených z kovů, plastů a kompozitních materiálů.“ – to znamená, že v případě těchto materiálů je tento způsob označování **POVINNÝ**.

Za druhé: „Označování součástí spotřebitelských obalů z ostatních materiálů (papír, sklo, dřevo a textil) je dobrovolné.“ – to znamená, že v případě těchto materiálů máme možnost volby. Buď aplikovat způsobem doporučeným normou nebo využít možnosti dané normou a značení neaplikovat, protože je typ materiálu naprosto evidentní. Materiály jako je sklo nebo dřevo spotřebitel jistě pozná. U textilních obalů by již mohl váhat, co se týče poměru přírodních materiálů k plastům. U papíru by spotřebitel také neměl váhat, avšak i tady jsou případy, že obal, který je vyroben z plastu, řada spotřebitelů považuje za papír. (např. PP – Polypropylen - sáčky od bramborových lupínků či cukrovinek se specifickou matnou aplikací potisku).

Důležitou kapitolou této normy jsou základní definice a termíny, které se v normě používají a bez jejichž znalosti bychom v systému normy „zabloudili“.

1. Identifikační značení pro využití odpadů z obalů (dále jen identifikační značení):

- značení sestávající z identifikačního kódu a z grafické značky;
- nebo pouze z písmenného identifikačního kódu.

Příklady:

Např.	Vlnitá lepenka	20	PAP
	Hliník	41	ALU
	Polypropylen	5	PP

Důležitým v tomto směru je změkčení požadavku „nebo pouze z písmenného identifikačního kódu“ (pozn. který může být například vyražen spodu dna dózy nebo láhve). Rozhodně bychom se měli vyhnout např. prolisu pouze číselného kódu materiálu bez grafického symbolu a tudíž by se neměl vyskytnout následující příklad!!:

2. Identifikační kód: číselný a/nebo písmenný identifikační kód materiálu, ze kterého je součást obalu vyrobena. Norma obsahuje v přílohách číselné a písmenné kódy všech skupin materiálů. V případě, že v normě nenalezneme požadovaný materiál či jeho zkratku, doporučuje se využít označení ISO jako např. ČSN ISO 1043-1. To se týká hlavně plastů, kde se škála používaných typů neustále rozšiřuje. V případě dovozu není třeba mít obavy, že se jedná o nějaký lokální systém označování obalů. Oba typy kódů vycházejí z doporučení EC k materiálové identifikaci obalů 97/129/EC. Je třeba si uvědomit, že toto je v podmínkách Evropského trhu dobrovolné a pouze doporučované, ale v ČR ze zákona vyžadované a to pod hrozbou nemalých pokut.

3. Grafická značka: obrazec sestávající ze tří plných šipek ve tvaru rovnostranného trojúhelníku“ Jedná se o klasickou značku „Ommius Loop“ používanou běžně pro zdůraznění toho, že materiál samotný či energii získanou jeho spálením je možno využít. Jedná se o znak obecný, pro jeho použití na obalu není tedy potřeba žádných dalších dokumentů s ohledem na autorská či licenční práva.
4. Kompozitní materiál: materiál z různých materiálových skupin (např. skupina plasty, skupina papíry a lepenka, skupina kovy, skupina sklo apod.), které nelze od sebe ručně oddělit (např. vrstvený materiál; dno, víko nebo jiná část jsou z různých, ručně od sebe neoddělitelných materiálů); materiál sestávající z více materiálů, bez ohledu na to, zda se jedná o materiál z jedné nebo více materiálových skupin, kde jeden materiál je obsažen minimálním podílem 95% hmotnostních, se pro potřeby značení podle této normy nepovažuje za kompozitní materiál a označí se podle převažujícího materiálu (např. nádoba aerosolového rozprašovače ze skla potaženého plastem s plastovým ventilem; nádoba aerosolového rozprašovače z kovu s plastovým ventilem apod.).
 Dalším příkladem kompozitního obalu je tzv. „krabice na mléko“, „tetrapak“ – správně řečeno nápojový kartón, který je vytvořen z vrstev papíru, plastu a v případě trvanlivých výrobků ještě tenkou hliníkovou fólií, popřípadě ještě plastovým uzávěrem. Tyto jednotlivé materiály nejsou od sebe ručně oddělitelné.
 Dalším příkladem může být materiál používaný někdy pro balení kávy či mražených výrobků, který je tvořen vrstvou plastu a vrstvou hliníku, které nejsou od sebe ručně oddělitelné.
 ALE POZOR! V těchto případech se můžete setkat s tím, že to co se jeví jako „hliníkové fólie“ je pouze nástřík nebo lak! V tomto případě se tedy nebude jednat o kompozitní materiál a tento obal se označuje identifikačním značením podkladového plastu.
 Dalším termínem se kterým se ve spojení s tímto můžete setkat a běžně se používá, například v předpisech IATA (předpisy pro leteckou přepravu) je termín kombinovaný obal. Co to je? Jak se liší od kompozitního? Právě tím, že „materiál ze kterého je obal složen z různých materiálových skupin (např. skupina plasty, skupina papíry a lepenka, skupina kovy, skupina sklo apod.) „LZE“ od sebe ručně oddělit. Příkladem kombinovaného obalu může být například balení zubních past (papírová krabička + plastová tuba) nebo cereálií (papírová krabička + plastový sáček).
5. Součást obalu: část obalu, která může být oddělena rukou nebo použitím jednoduchých fyzických prostředků (ČSN EN 13193). Jedná se o nesmírně důležitou definici, vzhledem k tomu, že od tohoto se odvine i povinnost, kdy musíme značení aplikovat a kdy je to na naší úvaze.

Důležitou skutečností o které norma hovoří je požadavek na umístění značení na obalu, který zůstává i nadále poměrně volný a dovoluje celou řadu možností.

A. Pro identifikační značení obalů mohou být použity různé systémy.

Norma bere v úvahu, že kromě ní existují i další normativní systémy pro materiálové identifikace obalů či výrobků jako je EN ISO 1043-1:2000 či CR 14311:2002, které se běžně v Evropě či globálně používají. Proto je zde výslovně uvedena i ta možnost ponechat toto stávající a pouze si uvědomit zdroj tohoto způsobu označování. Je to důležité v případě, že budeme kontrolním orgánem tázání, že naše označení neodpovídá příkladům v normě, abychom uměli určit zdroj odkud bylo při označování čerpáno.

- B. Tato norma doporučuje použití systému číselných nebo písmenných identifikačních kódů a nebo jejich kombinace pro jednotlivé materiály podle příloh B až H s možným nebo nutným doplněním grafickou značkou. Jedná se v podstatě o pokračování předchozího požadavku a zdůrazňuje, že v ní uvedený systém se DOPORUČUJE.
- C. Doporučuje se umístění číselného identifikačního kódu do středu a písmenného identifikačního kódu pod grafickou značku. I když se v tomto směru umístění písmenných a číselných kódů opět pouze doporučuje, zůstává faktem, že tento způsob je obvyklý a již dlouhodobě zažitý praxí.
- D. Identifikační značení se umísťuje přímo na součástech obalu, z nichž je obal složen, potiskem, vytlačení nebo vyražením nebo jiným vhodným způsobem.
- E. Identifikační značení součásti obalu lze umístit na etiketu, která je k dané součásti připevněna. V těchto bodech i nadále zůstává volnost umístění na rozhodnutí výrobce či "plniče". I když toto bude dále rozvedeno v následující textu, vyplývá z tohoto ustanovení, že označovat materiál ze kterého je například vyrobena etiketa se může jevit jako zavádějící, protože spotřebitel by pak nebyl schopen identifikovat, zda se toto vztahuje k obalu či etiketě. Značení však musí splňovat následující:
- F. Identifikační značení musí být odolné a trvanlivé, a to i po otevření obalu.

Nejdiskutovanější problematikou spojenou s požadavkem na označování obalů je otázka dobrovolnosti, respektive skutečnost, kdy značení musí být provedeno a kdy je možno od značení upustit, respektive které součásti obalu označovat a které ne. Mnohdy totiž by značení bylo silně zavádějící. Na rozdíl od původní verze ČSN 77 0052-2 se v této nové verzi hovoří nikoliv o obale, ale o součásti obalu.

1. Identifikačním značením se označují součásti obalů jejichž hmotnost je větší než 5g. – tzn. že je nepostižitelné pokud upustíme od značení jakékoliv součásti BEZ OHLEDU NA JEJÍ ROZMĚR, která je lehčí než 5g. (např. sáčky, víčka, uzávěry, etikety kelímky apod.). Pokud takové značení na svých obalech máme, je to jistě v pořádku, ale pokud ne, nemusíme dodatečně označit, například etiketou apod.
2. I když je splněna předchozí podmínka, identifikačním značením se nemusí označovat následující součásti obalů:
  - etikety, štítky, visačky;
  - víčka, uzávěry, zátky, záklopky, krytky;
  - dávkovače, aplikátory;
  - vnitřní fixační prostředky, proložky a vložky, pokud již nejsou označené například potištěním, prolisováním nebo vyražením;
  - jejichž jmenovitý objem je menší nebo roven 50 ml;
  - nepotištěné flexibilní (měkké) fólie, pokud nejsou označeny etiketou.

Podstatnou změnou v tomto bodě je doplnění zásadního konstatování v úvodu tohoto bodu. Pokud některé vyjmenované součásti nesplňují požadavek na 5g i tak se nemusí značit. Asi všichni znáte jaké problémy byly například s kovovými či plastovými uzávěry na skleněných lahvích, které se ne vždy „vešly“ do

limitu 5g a pak se na etiketách skleněných láhví objevovala materiálová identifikace víčka či uzávěru z kovu nebo plastu i když spotřebiteli bylo naprosto jasné, že „tělo“ je skleněné apod.

Identifikační kódy - Plasty Identifikační kódy - Papíry a lepenky:

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Vlnitá lepenka	PAP	20
Hladká lepenka	PAP	21
Papír	PAP	22

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Polyethylentereftalát	PET	1
Vysokohustotní (lineární) polyetylén	HDPE	2
Polyvinylchlorid	PVC	3
Nízkohustotní (rozvětvený) polyetylén	LDPE	4
Polypropylén	PP	5
Polystyren	PS	6
Ostatní		7

Identifikační kódy – Kovy:

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Ocel	FE	40
Hliník	ALU	41

Identifikační kódy – Dřevo:

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Dřevo	FOR	50
Korek	FOR	51

Identifikační kódy – Textil:

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Bavlna	TEX	60
Juta	TEX	61

Identifikační kódy – Sklo:

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Bílé sklo	GL	70
Zelené sklo	GL	71
Hnědé sklo	GL	72

Identifikační kódy - Kompozitní materiály:

U kompozitních materiálů písmenný identifikační kód sestává z písmene C, vyjadřujícího, že jde o obal z kompozitního materiálu a za lomnou čarou (/) z písmenného identifikačního kódu materiálu, jehož zastoupení v materiálovém složení (vyjádřeném plošnou hmotností) převažuje. Například písmenný identifikační kód obalů na nápoje je C/PAP, což odpovídá číselnému kódu 84, kde je převažujícím materiálem skládačková lepenka.

Identifikační kódy:

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Papír a lepenka/různé kovy	C/*	80
Papír a lepenka/plast	C/*	81
Papír a lepenka/hliník	C/*	82
Papír a lepenka/ocelový pocínovaný plech	C/*	83
Papír a lepenka/plast/hliník	C/*	84
Papír a lepenka/plast/hliník/ocelový pocínovaný plech	C/*	85
Plast/hliník	C/*	90
Plast/ocelový pocínovaný plech	C/*	91
Plast/různé kovy	C/*	92
Sklo/plast	C/*	95
Sklo/hliník	C/*	96
Sklo/ocelový pocínovaný plech	C/*	97
Sklo/různé kovy	C/*	98

POZNÁMKA 1 *) Písmenný identifikační kód materiálu převažujícího svou plošnou hmotností.

POZNÁMKA 2 Při posuzování kompozitního materiálu nemusí být dodrženo pořadí jednotlivých materiálových vrstev tak, jak je přiřazeno k číselnému identifikačnímu kódu. Stejný číselný identifikační kód lze uvést u kompozitních materiálů i v případě, že se některá z vrstev v obalovém materiálu opakuje. Například kompozitní materiál ve složení plast/hliník/plast lze také zařadit pod identifikační číselný kód 90.

POZNÁMKA 3 Materiál nebo součást obalu sestávající z více materiálů, kde jeden materiál je obsažen minimálním podílem 95 % hmotnostních, se pro potřeby značení podle této normy nepovažuje za kompozitní materiál a označí se podle převažujícího materiálu. (Například nádobku aerosolového rozprašovače ze skla potaženého plastem s plastovým uzávěrem není nutné značit. Označení součástí spotřebitelských obalů ze skla je dobrovolné).

3.4.2 Pokyny a informace o nakládání s použitým obalem (podle ČSN 770053)

Zásady při označování obalů:

1. Pokyny se uvádějí na spotřebitelských obalech. Zde je třeba si uvědomit, že norma sice hovoří o značení spotřebitelských obalů, což je termín definovaný zákonem. Stručně řečeno jedná se o obal, který bezprostředně chrání výrobek, ale zákon tuto povinnost vztahuje na „obaly, které jsou uváděny na trh prodejem spotřebiteli“, což už může zahrnovat i obaly skupinové (např. lepenková krabice na 10 litrů trvanlivého mléka či džusu nebo fólii, které je používána k balení šesti balení minerálních vod či sycených nápojů). Je proto třeba vycházet i z nákupních zvyklostí spotřebitele.
2. Uvedením pokynu na obalu se rozumí umístěním pokynu na libovolné součásti obalu vhodné pro tyto účely. V tomto ustanovení je i nadále ponechána volnost a záleží na výrobcí či „plniči“ kam tuto informaci umístí a jak (např. na etiketu, víčku či prolisem).
3. Pokyny poskytují instrukce o správném způsobu nakládání s použitým obalem a nabádají k ochraně životního prostředí.
4. Pokyny se uvádí na spotřebitelských obalech, které po použití vyžadují určitý způsob nakládání nebo je nakládání s nimi nějakým způsobem omezeno. Tato ustanovení v podstatě dále osvětlují existenci tohoto požadavku a dokreslují jakou informaci by spotřebitel měl dostat. Návod k tomu, jak se co nejekologičtějším způsobem použitého obalu zbavit. To se hlavně týká obalů, které jsou nebo mohou být kontaminovány látkou, kterou lze označit jako „nebezpečnou složku odpadu“ (dle zákona č.185/2001 Sb. o odpadech).
5. Pokyny se uvádějí na spotřebitelských vratných zálohovaných obalech. Zde se jedná o povinnost vyznačit na spotřebitelském obale výrazně text "ZÁLOHOVANÝ OBAL".

Pozor! Opět se v textu normy hovoří o obale spotřebitelském, ale zákon v tomto směru hovoří o "obalech, které jsou uváděny na trh prodejem spotřebiteli", což už je například přepravka na pivo, minerální vody apod. Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že i v zákoně jsou stanovena přechodná období. Konkrétně pak v §51 Přechodná ustanovení v odst. 3 "Požadavky na uvádění na trh nebo do oběhu obalů vyrobených přede dnem účinnosti tohoto zákona se posuzují podle dosavadních právních předpisů." Pokud tedy máme v oběhu obaly, které byly prokazatelně (např. objednávkou, smlouvou, fakturou či dodacím listem) vyrobeny před 1.1.2001, můžeme na těchto obalech ponechat původní označení "vratný obal" či může být bez označení. To se hlavně týká již uvedených přepravek.

Uvedení pokynů o způsobu nakládání s použitým obalem je dobrovolné na spotřebitelských obalech, které po použití spadají do kategorie "komunální odpad", který nezahrnuje "nebezpečné složky". V tomto bodě je jedná o poměrně zásadní výjimku, která v nedávné minulosti jistě "zamotala hlavu" nejednomu výrobcí či dovozci. Představa informovat spotřebitele, že například obal od čokolády či láhev od minerálky může odhodit do tříděného sběru nebo koše či popelnice, byla nejen absurdní, ale v případě dovozců jistě i poměrně drahou záležitostí.

Jaké jsou požadavky na tyto pokyny? Základní požadavky jsou totožné s normou pro materiálovou identifikaci:

- A. Pokyny musí být pro spotřebitele jasné, srozumitelné a jednoznačné.
- B. Trvanlivost značení na obalech musí odpovídat předpokládané době životnosti obalu do využití nebo zneškodnění odpadu z obalu. Spotřebitel by měl z těchto pokynů jasně vyčíst, co by s tímto obalem měl udělat, respektive co by s tímto obalem rozhodně udělat neměl. Trvanlivost této informace na obalech by měla být delší než je trvanlivost výrobku.
- C. Pokyny jsou obvykle textové, nebo mohou být spojené s grafickou značkou, nebo samostatnou grafickou značkou. Smysl grafické značky musí být jednoznačný. V normě je jako příklad uveden symbol tzv. "basketbalisty" (postava cosi odhazující do koše) určeného pro obaly, které po vyprázdnění mají charakter komunálního odpadu bez nebezpečné složky, tedy z pohledu dnešního textu normy, obaly na kterých je uvedení této informace dobrovolné.
- D. Pokyny na obalech, které po použití vyžadují určitý způsob nakládání nebo je nakládání s nimi nějakým způsobem omezeno jsou předepsány v příslušných právních předpisech. Například zákon č. 79/1997 Sb., zákon č. 356/2003 Sb., zákon č. 185/2001 Sb. apod. Pokud vaše výrobky, resp. obaly od nich spadají pod shora uvedené zákony je samozřejmostí naplnit požadavky patřičné právní normy. Příkladem je návrh opatření SÚKL (Státní ústav pro kontrolu léčiv), který předepisuje, že v případě radiofarmak či cytotoxických léčiv musí být na obale například uveden pokyn "Nevhazovat do ohně!" nebo "Nebezpečný odpad!".
- E. Spotřebitelské vratné zálohované obaly při předání spotřebiteli musí být označeny nápisem v tomto provedení (velkými písmeny, libovolným fontem): ZÁLOHOVANÝ OBAL. Jak již bylo shora uvedeno týká se to všech zálohovaných obalů předávaných spotřebiteli (dle zákona na ochranu spotřebitele:
- F. "spotřebitelem je fyzická osoba, která nakupuje výrobky nebo užívá služby pro přímou osobní spotřebu fyzických osob, zejména pro sebe a pro příslušníky své domácnosti". Ale také i "právní osoba, která nakupuje výrobky nebo užívá služby pro svoji vlastní spotřebu, pokud vystupuje vůči prodávajícímu obdobně jako fyzická osoba....."), a to z hlediska zákona o obalech bez rozdílu toho zda se jedná o obal spotřebitelský či skupinový. Samozřejmě je možno využít i uvedené výjimky dané zákonem.
- G. Na spotřebitelských obalech může být pro zdůraznění povinnosti uveden pokyn, že tento obal má být odložen v souladu s předpisy pro nakládání s komunálním odpadem a místním systémem pro oddělené shromažďování, třídění a předávání odpadu k využití. Například: ODLOŽTE NA MÍSTO URČENÉ OBCÍ K UKLÁDÁNÍ ODPADU. Tento pokyn může být nahrazen grafickou značkou, znázorňující postavu odhazující odpad do sběrné nádoby.

Grafická značka se nesmí použít v případě možné záměny významu se specifickým pokynem k nakládání s obsahem obalu (například baterie, léčiva apod.). Toto je poměrně důležitá okolnost, která odráží skutečnost, že obal je jednak nositelem informace o sobě samém a jednak o svém obsahu. Dobře je toto vidět právě na obalech od galvanických článků, kdy blistr či fólie má charakter odpadu komunálního bez nebezpečné složky a tudíž ho můžeme označit naprosto legitimně symbolem „basketbalisty“, ale na druhé straně jsou v tomto obale

uloženy galvanické články a ty by rozhodně do běžného domovního odpadu odkládány být neměly. Vždyť právě proto nalezneme na tomto obalu většinou symbol přeškrtnuté sběrné nádoby.

Pokud by tedy tento typ označování byl povinný i pro tyto obaly, našel by pak spotřebitel na tomto blistru či fólii vedle sebe tyto dva naprosto protikladné symboly. Proto je tedy ekologicky daleko šetrnější v tomto případě od značení dle této normy upustit než riskovat, že budeme spotřebitele učit odhazovat galvanické články do směsného komunálního odpadu.

Druhým případem jsou pak léčiva. S ohledem na rozhodnutí Ministerstva životního prostředí byla všechna nespotřebovaná léčiva a obaly zařazena do kategorie "nebezpečný odpad" a tudíž by na obalech od léčiv nesmí být tento symbol, ale dle vyjádření SÚKL měl by být na obale jasné uvedeno "Nespotřebované léčivo s obalem odevzdejte v lékárně".

3.5 Opakovaně použitelné obaly (§ 7 zákona)

Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu výrobky, jejichž obaly jsou opakovaně použitelné, je povinna učinit organizační, technická nebo finanční opatření odpovídající kritériím uvedeným v bodě 3.5.1, která umožňují opakované použití obalů. Náležitosti těchto opatření a způsob a postup opakovaného použití stanoví harmonizovaná česká technická norma ČSN EN 13429 (Obaly-Opakované použití).

3.5.1 Systémy zajištění opakovaného použití obalů

A. Systémy pro zajištění opakovaného použití obalu jsou:

1. *Uzavřený systém* - systém, ve kterém je opakovaně použitelný obal uváděn do oběhu osobou nebo organizovanou skupinou osob.
2. *Otevřený systém* - systém, ve kterém je uváděn do oběhu opakovaně použitelný obal mezi blíže určenými osobami.
3. *Smíšený systém* - systém sestávající se ze dvou částí:
  - a) opakovaně použitelný obal, který zůstává u konečného uživatele, pro který neexistuje žádný systém zpětného rozdělování vedoucí ke komerčnímu opakovanému naplnění,
  - b) jednocestný obal, který se použije jako pomocný výrobek pro přepravu obsahu k opakovanému naplnění obalu.

B. Kritéria pro zajištění systému opakovaného použití obalu

Požadavky na opakovaně použitelné obaly jsou stanoveny kombinací požadavků na samotný obal a na systém opakovaného použití obalu, v němž je funkční.

1. Kritéria pro uzavřený systém:

- a) opakovaně použitelný obal je trvale ve vlastnictví osoby nebo organizované skupiny osob,
- b) obal je opakovaně uváděn na trh osobou nebo organizovanou skupinou osob, která ho vlastní,
- c) konstrukční typ obalu je stanoven podle specifikací odsouhlasených účastníky tohoto systému a je také podle těchto specifikací používán,
- d) systémy shromažďování a zpětného rozdělování těchto obalů jsou v patřičném sběrném místě,

- e) osoby nebo organizované skupiny osob jsou povinny převzít zpět opakovaně použitelný obal, který byl použit v souladu s dohodnutými specifikacemi,
- f) všechny osoby uvádějící na trh balený výrobek podávají informace o použití obalu a místech, kde je možné obal ponechat pro účel opakovaného použití,
- g) je používán systém kontroly na základě dohodnuté specifikace odsouhlasené mezi účastníky systému.

2. Kritéria pro otevřený systém:

- a) uživatel obalu může sám rozhodnout, zda obal bude opakovaně použit,
- b) opakovaně použitý obal je vždy ve vlastnictví toho, kdo jej právě užívá,
- c) konstrukční typ obalu je stanoven podle obecně přijatých specifikací,
- d) obnova obalu k opakovanému použití může být zajištěna uživatelem obalu nebo je dostupná na trhu,
- e) systémy shromažďování a zpětného rozdělování těchto obalů mohou být v příslušném sběrném místě,
- f) je používán systém kontroly na základě všeobecně přijaté specifikace.

3. Kritéria pro smíšený systém:

- a) opakovaně použitelný obal zůstává vždy konečnému uživateli, je v jeho vlastnictví a je jím opakovaně plněn s použitím pomocného výrobku (náhradního balení),
- b) na trhu jsou dostupné pomocné výrobky (náhradní balení),
- c) všechny osoby uvádějící na trh balený výrobek podávají informace, jak opakovaně použitelný obal dále použít (naplnit).

3.6 Vratné obaly

(§ 8 zákona)

Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu výrobky, jejichž obaly jsou vratné, je povinna zajistit opakované použití těchto obalů v systému opakovaného použití obalů (bod 3.5.1) podle bodu B. 1 nebo B. 2 nebo využití odpadů z těchto obalů podle bodu 3.9.

3.6.1 Vratné zálohované obaly

(§ 9 zákona)

Pokud je součástí opatření podle bodu 3.6 účtování zvláštní peněžní částky (zálohy), která je přímo vázána k vratnému obalu použitému k prodeji výrobku a jejíž vrácení po vrácení tohoto obalu je kupujícímu při prodeji výrobku zaručeno, je tento obal vratným zálohovaným obalem.

Povinnosti při nakládání s vratnými zálohovanými obaly, označování těchto obalů, výše záloh pro vybrané druhy vratných zálohovaných obalů jsou stanoveny v § 9 zákona č. 477/2001 Sb., o obalech a dále ve vyhlášce č. 116/2002 Sb., o způsobu označování vratných zálohových obalů a NV č. 111/2002 Sb., kterým se stanoví výše zálohy pro vybrané druhy vratných zálohovaných obalů.

3.7 Zpětný odběr

(§ 10 zákona)

Pokud osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, neprokáže, že se z těchto obalů nestaly na území České republiky odpady, je povinna **zajistit zpětný odběr těchto obalů nebo odpadů z těchto obalů**. Zpětný odběr přímo od spotřebitele zajišťuje bez nároku na úplatu za tento odběr. Přitom je povinna dbát zejména na dostatečnou četnost sběrných míst a jejich dostupnost.

Osoby, které uvádějí na trh nebo do oběhu výrobky prodejem spotřebiteli, a autorizované obalové společnosti v rozsahu uvedeném v rozhodnutí o autorizaci (viz bod 4.0), jsou povinny informovat odběratele a spotřebitele o způsobu zajištění tohoto zpětného odběru.

3.8 Obaly pro přepravu nebezpečných výrobků (§ 11 zákona)

Zrušeno.

3.9 Využití odpadu z obalů (§ 12 zákona)

Pokud osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, neprokáže, že se z těchto obalů nestaly na území České republiky odpady, je povinna zajistit, aby odpady z obalů jí uvedených na trh nebo do oběhu byly využity v následujícím rozsahu (příloha č. 3 zákona):

Odpady z obalů	do 31.12.2013		do 31.12.2014		do 31.12.2015		do 31.12.2016	
	A	B	A	B	A	B	A	B
	%	%	%	%	%	%	%	%
Papírových a lepenkových	70		70		75		75	
Skleněných	70		70		75		75	
Plastových	27		27		40		45	
Kovových	50		50		55		55	
Dřevěných	15		15		15		15	
Prodejních určených spotřebiteli	-	-	38	43	40	45	40	45
CELKEM	55	60	55	60	60	65	60	65

Míra recyklace, resp. celkového využití prodejních obalů určených spotřebiteli se stanoví jako podíl množství využitého obalového odpadu získaného zpětným odběrem od spotřebitelů a množství prodejních obalů, které osoba uvedla na trh nebo do oběhu. Ve jmenovateli nejsou zahrnuty prodejní obaly, které jsou současně průmyslovými obaly.

Za obaly z jednoho materiálu se považují obaly, ve kterých daný materiál tvoří alespoň 70% hmotnostního obalu.

Recyklace a celkové využití jsou určeny v procentech hmotnostních a recyklace se zahrnuje do celkového využití jako jedna z jeho forem, společně s energetickým využitím a organickou recyklací § 4 odst. 1 písm. c).

Na osobu, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly naplněné nebezpečnými věcmi (vyhláška č. 64/1987 Sb., o Evropské dohodě o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí - ADR), nebezpečnými látkami nebo nebezpečnými přípravky (zákon o chemických látkách a chemických směsích), se povinnost využití odpadů z obalů vztahuje nejméně v rozsahu stanoveném v sloupci B výše uvedené tabulky.

3.10 Způsoby plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů (§ 13 zákona)

Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly, **splní povinnosti** stanovené v bodech 3.7 a 3.9:

- samostatně organizačně a technicky na vlastní náklady (bod 3.11), nebo
- přenesením těchto povinností na jinou osobu spolu s převedením vlastnického práva k obalu, k němuž se tyto povinnosti vztahují, za účelem jeho dalšího uvedení do oběhu, jestliže tak smlouva o převedení vlastnického práva výslovně stanoví, nebo
- uzavřením smlouvy o zajištění plnění povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů s autorizovanou obalovou společností (bod 4.0) (dále jen "smlouva o sdruženém plnění").

Jsou-li na trh nebo do oběhu uvedeny opakovaně použitelné obaly, pro které je opakované použití organizačně zajištěno způsobem systému opakovaného použití obalů (bod 3.5.1) podle bodu B.1 nebo B.2, platí, že pro tyto

obaly byl zajištěn zpětný odběr a využití, jestliže z těchto obalů nově uvedených na trh nebo do oběhu je opakovaně použito alespoň 55 % hmotnostních.

Bližší rozvedení těchto možností je uvedeno v bodě 5.0.

3.11 Seznam osob

(§ 14 zákona)

Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, je povinna podat návrh na zápis do Seznamu osob, které jsou nositeli povinnosti zpětného odběru nebo využití odpadu z obalů (dále jen "Seznam").

Návrh na zápis do Seznamu se podává Ministerstvu životního prostředí nejpozději do 60 dnů od vzniku povinnosti podle prvního odstavce:

- ve dvou listinných vyhotoveních a současně v elektronické podobě na technickém nosiči dat, nebo
- v elektronické podobě označené elektronickou značkou založenou na kvalifikovaném systémovém certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb nebo podepsané uznávaným elektronickým podpisem podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu).

Návrh na zápis do Seznamu obsahuje:

1. jméno a příjmení, adresa bydliště, místo podnikání, identifikační číslo osoby, bylo-li přiděleno, a úředně ověřená kopie podnikatelského oprávnění, například živnostenský list, jde-li o fyzickou osobu. Je-li fyzická osoba zapsána v obchodním rejstříku, též výpis z obchodního rejstříku ne starší než 3 měsíce,
2. obchodní firmu nebo název, právní formu, sídlo, identifikační číslo, bylo-li přiděleno, a výpis z obchodního rejstříku ne starší než 3 měsíce, jde-li o právnickou osobu a je-li v tomto rejstříku zapsána,
3. popis zajištění zpětného odběru (bod 3.7),
4. způsob informování spotřebitelů (bod 3.7),
5. popis zajištění využití odpadů (bod 3.9),
6. doklad o zaplacení registračního poplatku ve výši 800,- Kč na účet Státního fondu ŽP. Za evidenci v tomto Seznamu v následujících kalendářních letech se **platí evidenční poplatek** ve stejné výši vždy za uplynulý kalendářní rok nejpozději do 15. února následujícího roku (ČNB, č.ú. 9025-001/0710, variabilní symbol 477, je vhodné do poznámky uvést i IČO plátce).

Povinnost placení se nevztahuje na osoby, které uvedou na trh nebo do oběhu méně než 300 kg obalů za kalendářní rok.

7. z jakého materiálu je vyroben obal, který uvádí na trh nebo do oběhu, a zda je určen k prodeji spotřebiteli.

Nesplňuje-li návrh stanovené náležitosti nebo údaje písmen c), d), e) a g) nejsou dostačující pro posouzení, zda je navrhovatelem zajištěno plnění povinností stanovených zákonem, Ministerstvo životního prostředí vyzve navrhovatele, aby ve lhůtě, kterou zároveň určí a která nesmí být kratší než 30 dnů, návrh doplnil nebo upřesnil. Zároveň jej poučí, jak to má učinit. Nedoplní-li nebo neupřesní-li navrhovatel návrh ve stanovené lhůtě, Ministerstvo životního prostředí provede zápis do Seznamu na základě dostupných údajů, a vznikne-li pochybnost, zda je navrhovatelem zajištěno plnění povinností stanovených tímto zákonem, vyzve MŽP příslušný kontrolní orgán ke kontrole.

Ministerstvo životního prostředí provede zápis navrhovatele do Seznamu do 30 dnů ode dne doručení návrhu, který splňuje všechny náležitosti a který obsahuje údaje dostačující pro posouzení, zda je navrhovatelem zajištěno plnění povinností stanovených zákonem, a zároveň nejpozději do 14 dnů od provedení zápisu oznámí navrhovateli provedení tohoto zápisu.

Osoba zapsaná v Seznamu je povinna oznámit Ministerstvu ŽP jakékoli změny předložených údajů do 14 dnů od jejich uskutečnění. V téže lhůtě je povinna oznámit MŽP, že zanikly zákonné důvody pro její vedení v Seznamu. Seznam je veřejným seznamem a každý má právo do něj nahlížet nebo si pořizovat kopie či výpisy.

Povinnost zápisu do Seznamu se *nevztahuje* na osobu:

- která má uzavřenu smlouvu o sdruženém plnění (bod 3.10 písm. c) na všechny obaly, které uvádí na trh, nebo
- uvádí obaly na trh nebo do oběhu prodejem spotřebiteli, pokud ve vztahu ke všem obalům jí uváděným na trh nebo do oběhu prokazatelně plní povinnosti podle bodů 3.7. a 3.9 jiná osoba.(bod 3.10 písm. b).

3.12 Evidence

(§ 15 zákona)

Osoba, na kterou se vztahuje povinnost **zapsat** se do Seznamu podle bodu 3.11 (tj. výrobci, dovozci, plniči, distributoři a prodejci obalů či balených výrobků, kteří nemají uzavřenou smlouvu o sdruženém plnění nebo za ně neplní povinnosti zpětného odběru a využití jiná osoba), je povinna:

- a) vést průběžně evidenci o obalech a odpadech z obalů a o způsobech nakládání s nimi,
- b) ohlašovat údaje z této evidence za uplynulý kalendářní rok nejpozději do 15. února následujícího roku Ministerstvu životního prostředí prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí podle zákona o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů,
- c) prokázat na vyžádání Ministerstva životního prostředí nebo České inspekce životního prostředí pravdivost údajů vedených a ohlašovaných podle písmen a) a b),
- d) uschovávat doklady s údaji vedenými v této evidenci a ohlašovanými z této evidence po dobu nejméně 5 let.

Přechodné ustanovení pro ohlašovací povinnost (§ 20 zákona č. 25/2008 Sb.):

Osoba, na kterou se vztahuje povinnost zapsat se do Seznamu osob (§ 14 zákona o obalech), splní první ohlašovací povinnost prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí za rok 2011 (podle zákona č. 25/2008 Sb.). Při ohlašování povinných údajů za rok 2008 až 2010 se postupuje podle dosavadních právních předpisů.

MŽP zajišťuje vedení souhrnné evidence shromážděných údajů. Tato souhrnná evidence je veřejně přístupná, každý má právo do ní nahlížet, pořizovat si z ní kopie nebo výpisy.

Firmy, které se zapojí do systém sdruženém plnění uzavřením smlouvy s autorizovanou společností (EKO-KOM, a.s.), musí vést evidenci v souladu s rozhodnutím o autorizaci. Podle tohoto rozhodnutí je společnost EKO-KOM, a.s. ve smlouvách o sdruženém plnění povinna zajistit, aby data poskytovaná povinnými osobami byla

předávána v jednotné formě, a aby byla průkazná ve vazbě na účetnictví povinných osob. Podrobnosti vedení této evidence tedy stanoví autorizovaná společnost.

3.12.1 Rozsah a způsob vedení evidence obalů a ohlašování údajů z evidence (vyhl. č. 641/2004 Sb.)

Platí pro evidenci od 1.1.2005 a ohlašování za rok 2005 a dále!

Poznámka: Za obaly z jednoho materiálu považují obaly, v nichž určitý materiál tvoří alespoň 70 % hmotnosti obalu.

Rozsah a způsob vedení evidence obalů a ohlašování údajů z evidence, jakož i zjednodušené vedení evidence a ohlašování údajů z této evidence pro osoby, které uvedou na trh nebo do oběhu méně než 300 kg obalů za kalendářní rok stanovuje vyhláška č. 641/2004 Sb.).

Způsob a rozsah vedení evidence:

Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, vede průběžně evidenci o obalech nejméně v rozsahu údajů, které ji stanoví ohlašovací povinnost a to včetně dokladů umožňujících prokázat pravdivost těchto údajů.

Rozsah ohlašování údajů z evidence:

Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, ohlašuje MŽP údaje z evidence v podobě vyplněných ročních výkazů uvedených v přílohách č. 1 a 3. Uvádí-li tato osoba na trh nebo do oběhu též opakovaně použitelné obaly, splňující podmínky podle § 13 odst. 2 zákona, ohlašuje i údaje z evidence v podobě vyplněného ročního výkazu uvedeného v příloze č. 2.

Osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu pouze opakovaně použitelné obaly, splňující podmínky § 13 odst. 2 zákona, ohlašuje MŽP údaje z evidence v podobě vyplněných ročních výkazů uvedených v přílohách č. 1 a 2.

Osoba, která prokazatelně uvede na trh nebo do oběhu méně než 300 kg obalů za kalendářní rok, ohlašuje MŽP údaje z evidence v podobě vyplněných ročních výkazů uvedených v přílohách č. 1 a 4.

Způsob ohlašování údajů z evidence:

Roční výkazy se zasílají za uplynulý kalendářní rok MŽP v listinné podobě a na technickém nosiči dat vždy nejpozději do 15. února následujícího roku (výkazy v elektronické podobě budou k dispozici na MŽP www.env.cz).

3.13 Sporné případy a pochybnosti – žádost o rozhodnutí

Vzhledem k často různým výkladům původního znění zákona o obalech jednotlivými institucemi (MŽP, MPO, celní orgány), bylo nutné (zejména v případě dovozu jakýchkoliv výrobků, materiálů, surovin či obalových prostředků) řešit problém, zda předmětný výrobek je či není obalem (baleným výrobkem), a zda se tedy na něj vztahuje zákon o obalech.

Novela zákona č. 94/2004 Sb. zrušila možnost podat žádost na Ministerstvo průmyslu a obchodu na vydání rozhodnutí dle § 47 zákona, zda předmětné výrobky či obalové prostředky nejsou obalem ve smyslu zákona o obalech. Všechna vydaná rozhodnutí pozbyla platnosti dnem 3. března 2004.

Na stránkách MŽP jsou k dispozici stanoviska ministerstva k některým vybraným "obalům", zda jsou či nejsou obalem podle zákona o obalech. Stanoviska jsou dostupná na www.env.cz v sekci ▶Životní prostředí ▶Odpady a obaly ▶Obaly ▶Stanoviska MŽP ve smyslu §32 zákona o obalech. Stanoviska ke dni 31.12.2004 jsou též k dispozici na doprovodném CD.

3.14 Výjimky z plnění některých povinností

(§ 15a zákona)

Osoby, které uvádějí na trh nebo do oběhu obaly, nemusí plnit povinnosti uvedené v bodech 3.7, 3.9, 3.10, 3.11 a 3.12 (§ 10 až 15 zákona), pokud splňují podmínku, že:

- a) celkové množství obalů jimi uvedených na trh nebo do oběhu za kalendářní rok nepřekročí 300 kg a zároveň
- b) jejich roční obrat nepřekročí 4 500 000 Kč.

Osoba, která využije uvedené výjimky, je povinna zajistit splnění povinností podle § 10 až 15 zákona neprodleně poté, co se stane zřejmým, že uvedené podmínky nebudou v daném kalendářním roce splněny.

Osoba, která užívá výjimky, je povinna na požádání prokázat splnění uvedených podmínek kontrolním orgánům uvedeným v § 31 zákona.

Na osobu, která neprokáže splnění podmínek uvedených v prvním odstavci pro určité období, je nahlíženo jako na osobu, která v tomto období měla veškeré povinnosti uvedené v § 10 až 15 zákona!

4.0 Autorizovaná obalová společnost

(§ 16 – 29 zákona)

4.1 Autorizovaná obalová společnost

Autorizovaná obalová společnost (dále jen "autorizovaná společnost") je právnickou osobou založenou jako akciová společnost, které bylo vydáno MŽP rozhodnutí o autorizaci. Autorizace je oprávnění zajišťovat sdružené plnění povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů a k tomuto účelu uzavírat smlouvy o sdruženém plnění podle bodu 3.10, písmene c).

Podmínky získání autorizace k zajišťování sdruženého plnění, povinnosti akcionářů, omezení autorizované společnosti apod. jsou uvedena v § 17 až 20 zákona č. 477/2001 Sb., o obalech.

4.2 Podmínky pro zajišťování sdruženého plnění

Autorizovaná společnost je povinna:

- a) stanovit podmínky uzavření smlouvy o sdruženém plnění pro všechny osoby jednotně a tak, aby žádný typ obalu nebyl neodůvodněně znevýhodněn v hospodářské soutěži,
- b) uzavřít smlouvu o sdruženém plnění s každou osobou, která o uzavření smlouvy projeví zájem a nemá vůči autorizované společnosti nesplněné splatné závazky,
- c) uzavřít smlouvu o sdruženém plnění vždy pro všechny obaly uváděné na trh nebo do oběhu osobou podle písmene b), k jejichž zajišťování sdruženého plnění je rozhodnutím o autorizaci oprávněna,
- d) v souladu s rozhodnutím o autorizaci zajišťovat zpětný odběr a využití odpadu z obalů, na něž se vztahují jí uzavřené smlouvy o sdruženém plnění v souladu s podmínkami stanovenými tímto zákonem a v rozhodnutí o autorizaci.

Autorizovaná společnost nesmí sdělovat informace o množství obalů uvedených na trh nebo do oběhu jednotlivými osobami, s nimiž uzavřela smlouvu o sdruženém plnění, třetím osobám, s výjimkou jejich sdělení příslušnému správnímu úřadu.

Jestliže autorizovaná společnost provádí zajišťování sdruženého plnění ve spolupráci s obcemi na základě smluv s nimi, je povinna uzavřít smlouvu s každou obcí, která o její uzavření projeví zájem, za podmínek obdobných jako s ostatními obcemi.

Kromě činností spojených se zajišťováním sdruženého plnění nesmí autorizovaná společnost vykonávat jinou činnost než poradenskou činnost v oblasti předcházení vzniku odpadu z obalů a značení obalů nebo výzkumnou, osvětovou nebo propagační činnost v oblasti zpětného odběru a využití obalů. Výzkumnou, osvětovou nebo propagační činnost smí autorizovaná společnost vyvíjet pouze jako vedlejší činnost.

4.3 Evidenční a informační povinnosti autorizované společnosti

Autorizovaná společnost je povinna vést a ohlašovat Ministerstvu životního prostředí způsobem stanoveným v rozhodnutí o autorizaci:

- a) evidenci osob, s nimiž má uzavřenu smlouvu o sdruženém plnění,
- b) evidenci množství obalů a množství odpadů z obalů, k nimž se vztahují jí uzavřené smlouvy o sdruženém plnění a způsobu jejich využití v rozsahu stanoveném v příloze č. 4 k zákonu č. 477/2001 Sb., a zajistit prostřednictvím auditora ověření vedení této evidence a vypracování zprávy o jejím ověření.

Ministerstvo životního prostředí zajišťuje vedení souhrnné evidence shromážděných údajů od všech autorizovaných společností. Zvláštní částí této evidence je seznam osob, s nimiž mají jednotlivé autorizované společnosti uzavřenu smlouvu o sdruženém plnění. Tato souhrnná evidence je veřejně přístupná a každý má právo do ní nahlížet nebo si z ní pořizovat kopie či výpisy.

Seznam vydaných rozhodnutí o autorizaci, rozhodnutí o jejich změnách nebo o jejich zrušení, jakož i obsah těchto rozhodnutí s výjimkou údajů, které jsou předmětem obchodního tajemství nebo ochrany osobních údajů, zveřejňuje Ministerstvo životního prostředí ve svém Věstníku.

V současné době je jedinou autorizovanou obalovou společností firma EKO-KOM, a.s. Bližší informace o způsobu plnění povinností povinných osob prostřednictvím této společnosti naleznete v bodě 10.0 a také na [www stránkách www.ekokom.cz](http://www.strankach.ekokom.cz).

5.0 Stručný souhrn základního principu nakládání s obaly

Tento bod se zabývá možnostmi plnění povinností osobami, které uvádějí obaly nebo balené výrobky na trh nebo do oběhu. Tyto osoby mají mimo jiné (např. technické požadavky na obaly) zejména následující povinnosti:

- zajistit **zpětný odběr** obalů (bod 3.7),
- zabezpečit **využití odpadu z obalů** ve stanoveném rozsahu (bod 3.9).

Tyto povinnosti lze plnit několika různými způsoby.

1. **Samostatně organizačně a technicky na vlastní náklady.** Tzn. zajistit zpětný odběr systémem sběrných míst s dostatečnou četností a dostupností pro spotřebitele bez nároku na úplatu. Zpětné zasílání např. poštou nelze považovat za zpětné plnění. U zpětně odebraných obalů musí zajistit (prokázat) stanovený rozsah využití. Tato varianta představuje povinný **zápis** do Seznamu osob (bod 3.11).
2. Jinou možností je uzavření smlouvy o **sdíleném plnění** s autorizovanou obalovou společností (EKO-KOM, a.s.). Poplatky za sdružené plnění se platí za každý obal pouze jednou. Tzn., že pokud byl poplatek uhrazen např. dodavatelem obalu, nemá firma již povinnost tento poplatek znovu hradit.
3. Poslední možností je prokázání, že pro všechny obaly, které firma uvádí na trh nebo do oběhu, plní povinnosti zpětného a odběru a využití **jiná osoba**. Firma tedy musí prokázat, že dodavatel (popř. odběratel) obalů či balených výrobků buď plní tyto povinnosti samostatně (odstavec 1) nebo zejména formou sdruženého plnění (odstavec 2) včetně uhrazení poplatku za toto sdružené plnění pro konkrétní obal.

Při zaplacení poplatku mají povinné osoby možnost se dohodnout, kdo za ten který obal poplatek zaplatí. Znamená to, že například firma, která obal plní, a její dodavatel obalů se mohou dohodnout, kdo z nich uhradí poplatek. Je-li zaplacen jednou, pokrývá pak celý dodavatelský řetězec. Když tedy uhradí poplatek výrobce obalu, uvede na faktuře firmě, která obal plní, zákaznické číslo EKO-KOM spolu s informací, že za obaly byl uhrazen poplatek.

Obecně platí, že povinná osoba by neměla platit poplatek za obal, za který poplatek již zaplatil nebo zaplatí klient EKO-KOM. Za obal, který je exportován, se žádný poplatek neplatí.

6.0 Přínosy pro obce a občany

Pro obce a občany je zákon o obalech významný tím, že přenáší postupně rostoucí část odpovědnosti za odpady z obalů na tzv. povinné osoby, tj. osoby, které uvádějí obaly nebo balené výrobky na trh nebo do oběhu. Ukládá jim povinnosti, aby zajistily zpětný odběr obalů a odpadu z obalů a zajistily využití odpadu z obalů minimálně ve stanoveném rozsahu. Obce a občané tak ušetří část nákladů, které na odstranění a využití odpadu z obalů doposud vydávali. Tato část by měla být hrazena z prostředků povinných osob.

Lze předpokládat, že většina povinných osob zajistí v praxi tyto povinnosti prostřednictvím autorizované obalové společnosti (v současné době EKO-KOM, a.s.). Autorizované společnosti budou uzavírat smlouvy s jednotlivými povinnými osobami, které o to projeví zájem, a budou jim zajišťovat formou placené služby splnění uvedených povinností. Autorizované společnosti budou povinnosti zpětného odběru a využití zajišťovat také pomocí smluvních vztahů s obcemi, které provádějí třídění komunálního odpadu a prostřednictvím podniků, které zajišťují nakládání s komunálním odpadem. Za tuto službu budou obcím nebo podnikům platit.

V případě spotřebitelských obalů by měly být smluvními partnery pro autorizovanou společnost EKO-KOM obce, popřípadě firmy, které zajišťují nakládání s komunálním odpadem, především třídění a recyklaci jeho využitelných složek včetně obalové složky.

Zajištění zpětného odběru obalů a obalových odpadů

Povinnost zajistit zpětný odběr pro povinné osoby znamená, že na použité obaly od spotřebitelů (tzn. nejen na papírové, plastové a skleněné, ale i kovové či kombinované obaly) musí tyto osoby zajistit zpětný odběr prostřednictvím sběrných míst, a to bez nároku na úplatu od spotřebitele za tento odběr, tedy bezúplatně. Sběrná místa přitom musí zajistit v dostatečné četnosti a dostupnosti, tzn., že musí odpovídat prodejním místům výrobků v těchto obalech a zajištění zpětného odběru musí odpovídat obvyklým možnostem spotřebitele bez jeho nadměrného zatížení.

Rozhodnutí o autorizaci a projekt zajišťování sdruženého plnění autorizované společnosti EKO-KOM, a.s. specifikují kriteria a harmonogram zajištění zpětného odběru obalů a obalových odpadů. Odhaduje se, že celkové množství separačních kontejnerů instalovaných v obcích ČR činí v současnosti cca 48 tisíc a do konce roku 2005, bude cílově dosaženo cca dvojnásobného počtu těchto sběrných míst. Za teoretické optimum zajištění zpětného odběru v ČR pro tři základní složky sběru (plasty, papír a sklo) se považuje 30.000 standardních sběrných míst, tedy 90.000 separačních kontejnerů na uvedené základní složky. Určitý systém sběru bude zaveden i na kombinované a kovové obaly. Zahušťování sítě sběrných míst bude probíhat ve spolupráci s obcemi a dalšími oprávněnými osobami plynule s nárůstem v jednotlivých letech tak, aby nejpozději v roce 2005 bylo dosaženo cíle, který bude odpovídat požadavkům na dostatečnou četnost a dostupnost.

Uvedený standard sběrných míst (separační kontejnery) může být uplatňován i prostřednictvím jiných způsobů sběru a systémů třídění (donáškový, odvozný, pytlový, mobilní apod.).

Lze předpokládat, že v případě kombinovaných obalů bude způsob jejich sběru zajištěn prostřednictvím separačních kontejnerů na jiné obalové materiály, patrně na plasty. Do těchto nádob by se tedy sbíraly oba druhy obalových materiálů, spotřebitel by však o tomto způsobu sběru musel být dostatečně informován. Kombinované obaly – jsou obaly vyrobené z různých materiálů, které nelze od sebe ručně oddělit, např. obaly z vrstvených materiálů na mléko, džusy apod.

Využití odpadu z obalů

Povinnost využití odpadu z obalů pro povinné osoby znamená, že z celkového ročního hmotnostního množství obalů, které byly uvedeny na trh nebo do oběhu, musí recyklovat a využít minimálně procentuální stanovené hmotnostní podíly (bod 3.9).

Povinnost využití vztahuje i na obaly, v nichž určitý materiál tvoří alespoň 70 % hmotnosti obalu. Takové obaly jsou považovány za obaly z jednoho materiálu a vztahují se na ně příslušná % využití většinového materiálu. Znamená to např., že kombinované obaly na mléko, džusy apod. se považují za papír a vztahují se na ně příslušná % využití. Nové recyklační kapacity pro tyto obaly se uvádí do provozu v papírnách v Žimrovicích na severní Moravě a další zpracovatelská linka existuje rovněž ve městě Nová Paka.

V rámci integrovaného systému bude EKO-KOM a.s. uzavírat smlouvy s obcemi (nebo jinými oprávněnými osobami), podle kterých bude hradit náklady na zajištění zpětného odběru a recyklaci obalových komunálních odpadů. Očekává se, že obce budou jako doposud vykazovat čtvrtletní evidenci vytríděných odpadů a odpadů z obalů, na základě které jim autorizovaná společnost vyplatí příslušné odměny.

Finanční prostředky poskytnuté obcím v rámci smluv s autorizovanou společností povinnými osobami, včetně intenzifikačních projektů separace v obcích zajišťovaných společnostmi, by měly být použity pro financování systémů tříděného sběru v obcích, např. také pro nákup nových sběrových nádob apod. Cílem je navýšení četnosti a dostupnosti sběrných míst v obcích na požadovanou hustotu do roku 2005.

Rostoucí odpovědnost povinných osob za odpady z obalů povede ke snížení nákladů měst a obcí na jejich sběr a třídění. V souvislosti s tím lze očekávat, že obce adekvátní způsobem sníží pro občany poplatky za odpad.

7.0 Výkon státní správy v oblasti nakládání s obaly a odpady z obalů

(§ 31-42 zákona)

Státní správu v oblasti nakládání s obaly a odpady z obalů vykonávají:

- a) Ministerstvo životního prostředí,
- b) Ministerstvo průmyslu a obchodu,
- c) Ministerstvo zemědělství,
- d) Krajské hygienické stanice (Hygienická stanice hlavního města Prahy),
- e) Česká obchodní inspekce,
- f) Česká zemědělská a potravinářská inspekce,
- g) Česká inspekce životního prostředí,
- h) Státní ústav pro kontrolu léčiv,
- i) Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv,
- j) celní orgány.

Následujícím textu jsou uvedeny nejběžnější oblasti výkonu státní správy jednotlivých orgánů.

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí jako ústřední správní úřad v oblasti nakládání s obaly a odpady z obalů:

- vede Seznam podle bodu 3.11,
- vydává rozhodnutí o autorizaci a rozhoduje o prodloužení platnosti rozhodnutí o autorizaci,
- vede seznam vydaných rozhodnutí o autorizaci, rozhodnutí o změně nebo zrušení rozhodnutí o autorizaci a zveřejňuje je ve Věstníku MŽP,
- dohlíží na činnost autorizovaných společností,
- rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím České inspekce životního prostředí,
- stanoví po projednání s MPO a s MZe v pochybnostech, zda určitý typ výrobku je nebo není obalem,
- zajišťuje ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu vhodnou formou informování veřejnosti o úloze spotřebitelů při přispívání k opakovanému používání, využívání a recyklaci obalů a odpadu z obalů,
- podává podnět České obchodní inspekci ke kontrole v oblasti nakládání s obaly.

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Vydává stanovisko Ministerstvu životního prostředí k žádosti o vydání rozhodnutí o autorizaci podle § 17 odst. 1, k žádosti o prodloužení platnosti rozhodnutí o autorizaci podle § 17 odst. 7, k žádosti o předchozí souhlas podle § 20 odst. 10, ke změně rozhodnutí o autorizaci podle § 24 odst. 2 písm. c) a § 25 a ke zrušení rozhodnutí o autorizaci podle § 24 odst. 2 písm. c) a § 26 odst. 1 a 2.

Krajské hygienické stanice

KHS kontrolují plnění povinností týkajících se prevence, uvádění obalů na trh nebo do oběhu, jejich označování a opakovaného použití v případě obalů kosmetických prostředků. Při zjištění porušení těchto povinností ukládají ochranná opatření, opatření k nápravě a pokuty.

Česká obchodní inspekce

- kontroluje plnění povinností týkajících se prevence, uvádění obalů na trh nebo do oběhu, jejich označování a opakovaného použití, s výjimkou obalů kosmetických prostředků, obalů, které přicházejí do

přímého styku s potravinami, obalů léčivých přípravků a obalů surovin pro přípravu humánních léčivých přípravků,

- kontroluje zajištění zpětného odběru osobami, které uvádějí obaly nebo balené výrobky na trh nebo do oběhu prodejem spotřebiteli. Tyto osoby jsou povinny jí na žádost prokázat způsob zajištění zpětného odběru,
- kontroluje zajištění prodeje nápojů ve vratných zálohovaných obalech u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání, které uvádějí balené nápoje na trh nebo do oběhu prodejem spotřebiteli,
- v případě zjištění porušení povinností při kontrole ukládá ochranná opatření, opatření k nápravě a pokuty.

Česká zemědělská a potravinářská inspekce

ČZPI kontroluje plnění povinností týkajících se prevence, uvádění obalů na trh nebo do oběhu, jejich označování a opakovaného použití v případě obalů, které přicházejí do přímého styku s potravinami. Při zjištění porušení těchto povinností ukládá ochranná opatření, opatření k nápravě a pokuty.

Česká inspekce životního prostředí

ČIŽP kontroluje plnění povinnosti zpětného odběru, s výjimkou povinnosti zpětného odběru obalů či balených výrobků uvedených na trh nebo do oběhu prodejem spotřebiteli, a povinnosti využití odpadu z obalů a dalších povinností s tím souvisejících. Při zjištění porušení těchto povinností ukládá ochranná opatření, opatření k nápravě a pokuty. Nositelé těchto povinností jsou povinni jí na žádost prokázat zajištění plnění povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů.

Celní orgány

Celní orgány jsou oprávněny kontrolovat, zda obaly nebo balené výrobky dovážené do České republiky nebo přepravované z členských států Evropské unie do České republiky splňují požadavky zákona. V případě pochybností, zda jsou naplněny podmínky zákona, celní orgány propustí kontrolované zboží do příslušného celního režimu nebo k další přepravě a manipulaci, vyzvou příslušný kontrolní orgán ke kontrole a současně uvědomí o této výzvě Ministerstvo životního prostředí. Při kontrole postupují podle zvláštních právních předpisů (zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon).

Oprávnění a povinnosti inspektorů a pověřených zaměstnanců správních úřadů

Inspektoři a pověřeni zaměstnanci správních úřadů vykonávajících působnost v oblasti nakládání s obaly a odpady z obalů podle zákona č. 477/2001 Sb., jsou oprávněni při výkonu své kontrolní činnosti v rozsahu stanovených pravomocí:

- vstupovat nebo vjíždět v nezbytně nutném rozsahu na cizí pozemky nebo vstupovat do cizích objektů užívaných pro podnikatelskou činnost nebo provozování jiné hospodářské činnosti,
- ověřovat totožnost fyzických osob, jsou-li kontrolovanými osobami, případně totožnost fyzických osob, které při kontrole zastupují kontrolované osoby, a oprávnění těchto osob k zastupování,
- požadovat potřebné doklady, údaje nebo písemná či ústní vysvětlení týkající se předmětu kontroly,
- provádět místní šetření, odebírat vzorky a pořizovat fotodokumentaci.

8.0 Ochranná opatření, opatření k nápravě a pokuty

(§ 43-46 zákona)

8.1 Ochranná opatření a opatření k nápravě

(§ 43 zákona)

Príslušný správní úřad může při zjištění porušení povinností podle zákona o obalech podle povahy a závažnosti tohoto porušení:

- a) zakázat do zjednání nápravy uvádět na trh nebo do oběhu obaly nebo výrobky v obalech, které nesplňují požadavky stanovené v bodech 3.2, 3.4 a 3.7, nebo pozastavit uvádění takových obalů nebo výrobků na trh nebo do oběhu,
- b) uložit povinnost bezodkladně informovat osoby, které by mohly být vystaveny nebezpečí plynoucímu z nesplnění těchto požadavků o tomto nebezpečí.

Odvolání proti zákazu nebo pozastavení nemá odkladný účinek! Osobě, která nesplní povinnost podle bodů 3.7. a 3.9, uloží Česká inspekce životního prostředí opatření k nápravě. Uložení opatření není dotčeno ustanovení zákona o pokutách!

8.2 Správní delikty a pokuty

8.2.1 Správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob

(§ 44 zákona)

1. Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že vykonává činnost, k níž je třeba autorizace podle § 17 zákona, bez této autorizace, nebo bez autorizace nabízí třetím osobám uzavření smluv, jejichž obsahem je činnost, k jejímuž výkonu je autorizace třeba.
2. Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že:
  - a) jako osoba, která uvádí na trh obal, poruší povinnost stanovenou v § 3 zákona (bod 3.1),
  - b) jako osoba, která uvádí na trh obal, balený výrobek nebo obalový prostředek, nezajistí některou z podmínek uvádění obalů, balených výrobků nebo obalových prostředků na trh podle § 4 zákona (bod 3.2),
  - c) jako osoba, která uvádí na trh obal, nepředloží na požádání kontrolnímu orgánu technickou dokumentaci podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona, nebo neinformuje průkazně své odběratele podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona (bod 3.3),
  - d) jako osoba, která uvádí na trh obalový prostředek, nepředloží na požádání kontrolnímu orgánu technickou dokumentaci podle § 5 odst. 2 písm. a) zákona, nebo neinformuje průkazně své odběratele podle § 5 odst. 2 písm. b) zákona (bod 3.3),
  - e) jako osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu výrobky, jejichž obaly jsou opakovaně použitelné, nebo vratné, neučiní opatření, která umožňují opakované použití opakovaně použitelných obalů podle § 7 zákona (bod 3.5), nebo nezajistí opakované použití vratných obalů nebo využití odpadů z těchto obalů podle § 8 zákona (bod 3.6),
  - f) jako osoba uvedená v § 9 zákona poruší některou z povinností týkajících se vratných zálohovaných obalů podle § 9 zákona (bod 3.6.1),
  - g) jako osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, nezajistí zpětný odběr těchto obalů nebo odpadů z těchto obalů podle § 10 odst. 1 zákona (bod 3.7),
  - h) jako osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, nezajistí využití odpadů z obalů podle § 12 zákona (bod 3.9),

- i) jako osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu obaly nebo balené výrobky, poruší povinnost podat návrh na zápis do Seznamu podle § 14 odst. 1 zákona (bod 3.11),
  - j) jako osoba zapsaná v Seznamu nesplní povinnost oznámit změny údajů podle § 14 odst. 7 zákona (bod 3.11), nebo
  - k) jako osoba, na kterou se vztahuje povinnost zapsat se do Seznamu, poruší některou z povinností evidence podle § 15 zákona (bod 3.12).
3. Autorizovaná společnost se dopustí správního deliktu tím, že
- a) nesplní některou z podmínek autorizace stanovených v rozhodnutí o autorizaci na základě § 17 odst. 6 písm. c) až f) zákona,
  - b) poruší omezení pro nakládání s akcemi podle § 20 odst. 1 zákona,
  - c) poruší zákaz rozdělit zisk mezi akcionáře podle § 20 odst. 2 zákona,
  - d) poruší zákaz snížit nebo zvýšit svůj základní kapitál podle § 20 odst. 3 zákona,
  - e) poruší zákaz účastnit se v orgánech nebo podnikání jiné právnické osoby podle § 20 odst. 4 zákona,
  - f) poruší zákaz konat valnou hromadu bez předložení výpisu z registru emitenta zaknihovaných akcií podle § 20 odst. 5 zákona,
  - g) v rozporu s § 20 odst. 6 zákona umožní účast na valné hromadě osobě, které byla Ministerstvem životního prostředí pozastavena akcionářská práva, nebo osobě, která nebyla uvedena ve výpisu emise,
  - h) poruší zákaz uzavřít smlouvu, zajišťovat závazky nebo bezúplatně převádět majetek podle § 20 odst. 7 zákona,
  - i) poruší zákaz uzavřít smlouvu podle § 20 odst. 9 zákona,
  - j) nevyžádá souhlas Ministerstva životního prostředí k vydání usnesení valné hromady v případech uvedených v § 20 odst. 10 zákona,
  - k) stanoví podmínky uzavření smlouvy o sdruženém plnění v rozporu s § 21 odst. 1 písm. a) zákona,
  - l) poruší povinnost uzavřít smlouvu podle § 21 odst. 1 písm. b) nebo c) zákona,
  - m) poruší zákaz sdělovat informace třetím osobám podle § 21 odst. 2 zákona,
  - n) uzavře smlouvu s obcí v rozporu s § 21 odst. 3 zákona nebo smlouvu s obcí v rozporu s § 21 odst. 3 zákona odmítne uzavřít,
  - o) poruší zákaz výkonu činností podle § 22 zákona,
  - p) poruší povinnost vést a ohlašovat evidenci osob, s nimiž má uzavřenu smlouvu o sdruženém plnění nebo evidenci množství obalů a odpadů z obalů a způsobu jejich využití, anebo povinnost zajistit prostřednictvím auditora ověření vedení této evidence množství obalů a odpadů z obalů a způsobu jejich využití podle § 23 odst. 1 zákona, nebo
  - q) nezveřejní hospodářské výsledky podle § 23 odst. 3 zákona.

Autorizovaná společnost nebo právnická osoba anebo podnikající fyzická osoba se jako osoba, která uvádí na trh nebo do oběhu výrobky prodejem spotřebiteli, dopustí správního deliktu tím, že nesplní povinnost informovat odběratele a spotřebitele podle § 10 odst. 2 zákona.

8.2.2 Pokuty (§ 45-46 zákona)

Za správní delikty podle bodu 8.2.1 (§ 44 zákona) se uloží pokuta:

- a) do 500 000 Kč, jde-li o správní delikt podle bodu 8.2.1 odstavce 2 písm. a), c) až f) a písm. i) a j) nebo podle odstavce 4,
- b) do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle bodu 8.2.1 odstavce 2 písm. k),
- c) do 10 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1, podle bodu 8.2.1 odstavce 2 písm. b), g) nebo h), nebo podle odstavce 3 písm. a) až q).

Právní osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Jde-li o správní delikt podle § 44 odst. 2 písm. g) a h) zákona, právní osoba je odpovědnosti zproštěna, jestliže k porušení povinnosti došlo do 3 měsíců ode dne, kdy autorizovaná společnost, s níž právní osoba nebo podnikající fyzická osoba uzavřela smlouvu o sdruženém plnění povinností stanovených právní osobou nebo podnikající fyzickou osobou v § 10 odst. 1 zákona nebo v § 12 zákona, pozbyla oprávnění k činnosti.

Při určení výměry pokuty právní osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

Odpovědnost právní osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

Správní delikty podle zákona v prvním stupni projednává Krajská hygienická stanice, Česká obchodní inspekce, Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv nebo Česká inspekce životního prostředí, a to v rozsahu své působnosti vymezené v § 35 až 40 zákona. Je-li podle rozsahu své působnosti příslušným k projednání správního deliktu více jak jeden správní orgán, správní delikt projedná ten z příslušných správních orgánů, který jako první zahájil řízení. Správní orgán, který zahájí řízení, informuje o tom všechny správní orgány, které jsou k projednání správních deliktů podle tohoto zákona příslušné.

Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby (§ 2 odst. 2 obchodního zákoníku) nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právní osoby.

Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci. Pokuty vybírá orgán, který je uložil. Příjem z pokut je příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost orgánu, který pokutu uložil, s výjimkou pokut uložených Českou inspekcí životního prostředí, které jsou příjmem Státního fondu životního prostředí.

9.0 Otázky a odpovědi k problematice obalů

(zdroj: EKO-KOM, a.s.)

Vztahují se povinnosti zákona o obalech i na naši firmu?

Pokud při své podnikatelské činnosti uvádíte obaly, balené zboží nebo obalové prostředky na trh nebo do oběhu, musíte splnit povinnosti vyplývající ze zákona č. 477/2001 Sb., o obalech ve znění pozdějších předpisů.

Vztahují se povinnosti zákona o obalech na naši firmu i v případě, že uvádíme na trh nebo do oběhu množství obalů v řádech několika kilogramů?

V současné době již zákon o obalech upravuje problematiku plnění povinností u osob, které mají minimální produkci obalů. Pokud vaše firma splňuje dvě podmínky uvedené v § 15a zákona o obalech tzn., že celkové množství obalů uvedených na trh vaší firmou nepřekročí 300 kg a zároveň roční obrat firmy nepřekročí 4,5 mil Kč, nemusí plnit povinnosti uvedené v § 10 až 15. Jedná se o povinnosti zpětného odběru, využití, evidence a povinnost podat návrh na zápis do seznamu osob. Při případné kontrole musíte být schopni prokázat splnění uvedených podmínek. V opačném případě na vás bude kontrolní orgán pohlížet jako na osobu, která měla v daném období veškeré povinnosti.

Co je to obal?

Obal je definován jako libovolný výrobek zhotovený z materiálu jakékoli povahy, který je určený k pojmutí, ochraně, manipulaci, dodávce či prezentaci výrobků určených pro spotřebitele (občana) nebo pro jiného konečného uživatele. Obaly jsou dále rozděleny na tři skupiny:

1. **prodejní** – v místě nákupu tvoří prodejní jednotku pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele,
2. **skupinové** – v místě nákupu tvoří skupinu určitého počtu prodejních jednotek, ať již je tato skupina prodávána spotřebiteli nebo jinému konečnému uživateli, anebo slouží pouze jako pomůcka pro umístění do regálů v místě prodeje a můžou být z výrobku odstraněny, aniž se tím ovlivní jeho vlastnosti,
3. **přepravní** – mají usnadnit manipulaci s určitým množstvím prodejních jednotek nebo skupinových obalů a usnadnit jejich přepravu tak, aby se při manipulaci a přepravě zabránilo jejich fyzickému poškození.

Příloha č. 1 zákona o obalech obsahuje kritéria a názorné příklady, které pojem obal dále upřesňují.

Kdo je jiný konečný uživatel?

Jiný konečný uživatel je definován jako podnikající právnická nebo fyzická osoba, která nakupuje obaly nebo balené výrobky pro svoji podnikatelskou činnost a neuvádí je dále do oběhu. To znamená, že se jedná o všechny uživatele, u kterých končí obaly či obalové odpady, kromě spotřebitele nepodnikající fyzické osoby čili občana. Obaly určené výhradně k balení výrobků určených výhradně jiným konečným uživatelům se nazývají dle zákona o obalech průmyslové obaly.

Podléhají průmyslové obaly zpoplatnění?

Ano, neboť zákon o obalech definuje povinnosti vztahující se k průmyslovým obalům ve stejné míře, jako k obalům skupinovým a přepravním. V systému EKO-KOM jsou tedy průmyslové obaly zpoplatněny stejnými částkami jako obaly skupinové a přepravní.

Jak mám evidovat tzv. průmyslové obaly?

Ve výkaze o produkci obalů je pro evidenci těchto obalů určen sloupec s názvem "Průmyslové". Ostatní obaly, tzn. obaly určené spolu s výrobkem k dodávce spotřebiteli, byly pro lepší orientaci pojmenovány "Obchodní". Tyto obaly se ve výkaze dále dělí na prodejní, skupinové a přepravní. Průmyslové obaly nejsou takto dále rozděleny, jelikož jsou všechny tři skupiny zpoplatněny ve stejné výši.

Jaké jsou hlavní povinnosti?

- Omezit objem těžkých kovů a nebezpečných látek v obalech.
- Minimalizovat objem a hmotnost obalu při dodržení požadavků kladených na balený výrobek.
- Předložit technickou dokumentaci prokazující splnění povinností stanovených v § 3 a 4 kontrolním orgánům a průkazně informovat své odběratele.
- Zajistit zpětný odběr a využití obalového odpadu v míře stanovené v příloze č. 3 zákona o obalech.
- Podat návrh na zápis do Seznamu osob, které jsou nositeli povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů.
- Vést evidenci obalů uvedených na trh nebo do oběhu

Obsahují obaly těžké kovy?

Většina obalových materiálů (např. obyčejný papír) neobsahuje těžké kovy. Avšak těžké kovy se vyskytují v určitých druzích laků a tiskářských barev. Testování a určení obsahu těžkých kovů je nákladné, proto je lépe k němu přikročit pouze tam, kde se používá velké množství barviva, nebo kde se používá zvlášť silný lak.

Příklady možného překročení limitů obsahu těžkých kovů:

- obalech, které mohou obsahovat oxidy olova nebo kadmia (u jasně červených nebo žlutých barviv);
- lakování barelů nebo plechovek, lak může obsahovat chroman olovnatý nebo šestimocný chrom;
- žlutá, oranžová nebo červená barviva v některých plastech, obvykle v obalech, u kterých se nepředpokládá styk s potravinami, jako jsou přepravy a palety používané v distribuci.

Kromě toho může také opakovaná recyklace vést k nízkému stupni kontaminace skleněných obalů olovem. Dle § 4 zákona o obalech je však možné překročení limitní hodnoty těžkých kovů u skla či plastů v důsledku přidání recyklovaných materiálů.

Jaké jsou limity pro obsah těžkých kovů?

Dle § 4 zákona o obalech nemohou obaly obsahovat více než 100 µg/g těžkých kovů.

Jaké jsou sankce za nedodržení těchto limitů?

Při překročení stanovených limitů může sankce dosáhnout až 10.000.000,-Kč.

Musím nějakým způsobem značit obaly, které uvádím na trh nebo do oběhu?

Zákon o obalech neukládá povinnost značit obaly uvedené na trh nebo do oběhu. Pokud se však rozhodnete na obalu označit materiál, ze kterého byl obal vyroben, máte dle ustanovení § 6 zákona o obalech povinnost jej označit v souladu s právem Evropského společenství. Konkrétně se jedná o Směnici 94/62/EC a Rozhodnutí Komise 97/129/EC ze dne 28.ledna 1997. Technická norma ČSN 770052-2 byla připravena dle tohoto rozhodnutí, a proto můžete postupovat dle této normy.

Musím informovat spotřebitele o způsobu nakládání s použitým obalem?

Z pohledu zákona o obalech již není nutné informovat spotřebitele o způsobu nakládání s obalem, protože tuto podmínku Směnice 94/62/EC ani Rozhodnutí komise neobsahuje. Označení obalů symbolem znázorňujícím „panáčka s košem“ získalo opět svůj původní význam, tedy formu apelu na spotřebitele „Neznečišťuj životní prostředí!“ POZOR na ustanovení jiných právních předpisů, které naopak v případě obalů od některých výrobků naopak poskytnutí této informace striktně vyžadují, jako je zákon o odpadech, o chemických látkách či zákon o léčích apod.! Požadavky těchto zákonů je třeba dodržovat bez ohledu, že tato povinnost byla touto novelou ze zákona o obalech vypuštěna.

Do jaké míry musím obaly využívat a recyklovat?

Vaší povinností je využívat a recyklovat obaly uvedené na trh nebo do oběhu v míře, která je stanovena v příloze č. 3 zákona o obalech. Pro jednotlivé druhy obalů stanoví zákon zvláštní množstevní podíly.

Kdo kontroluje plnění této povinnosti?

Na plnění povinnosti využití a recyklace obalového odpadu dohlíží Česká inspekce životního prostředí.

Jaké sankce mohou očekávat, pokud naše společnost nebude schopna prokázat využívání a recyklaci?

Úřady mohou uložit pokutu až 10.000.000,-Kč v případě, že společnost nebude schopna prokázat využití zákonem stanoveného podílu ze všech obalů, které uvádí na trh nebo do oběhu. Tuto pokutu lze uložit opakovaně.

Musím vést evidenci obalů?

Ano, tuto evidenci jsou povinni vést všichni, kdo uvádějí obaly nebo balené výrobky na trh nebo do oběhu. Za porušení této povinnosti může být uložena pokuta až do výše 1.000.000,-Kč.

Co znamená zpětný odběr obalu?

Povinnost zpětného odběru obalu znamená, že vaše společnost musí zajistit, aby spotřebitel mohl bezplatně, bez dodatečných nákladů pro něj a bez omezení vrátit použitý obal. (Nelze tedy požadovat za vrácený obal úhradu, nebo požadovat jeho zaslání poštou či dodání do místa výroby). Přitom je nutno dbát na dostatečnou četnost sběrných míst a na jejich dostupnost.

Kdo kontroluje plnění povinnosti zpětného odběru?

Především Česká inspekce životního prostředí. Česká obchodní inspekce pak kontroluje provádění zpětného odběru obalu u prodejců spotřebiteli.

Jak splním své povinnosti využití a zpětného odběru obalů?

Zákon umožňuje splnění těchto povinností třemi způsoby:

- 1) Můžete povinnosti plnit sami - jako individuální subjekt samostatně organizačně a technicky na vlastní náklady.
- 2) Přenesete povinnosti na jinou osobu, které prodáváte balené výrobky.

- 3) Uzavřete Smlouvu o sdruženém plnění s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s., která byla vytvořena za účelem zajištění plnění zákonné povinnosti za předpokladu dodržování určitých podmínek.

ad 1) Jako individuální subjekt musíte samostatně:

- zapsat se do Seznamu osob, které jsou nositeli povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů, vedeného MŽP a zaplatit evidenční poplatek,
- vytvořit vlastní systém sběru ve všech oblastech distribuce vašich výrobků,
- odebírat obaly od všech spotřebitelů, kteří tento systém budou využívat,
- zajistit využívání takto sebraných obalů,
- být schopni prokázat úřadům, jaké množství obalů jste uvedli na trh nebo do oběhu,
- doložit množství zpětně odebraných obalů a
- být schopni prokázat, že jste zajistili využití a recyklaci v požadované míře, kterou stanoví zákon o obalech.

ad 2) Při přenesení povinností je nutno:

- zapsat se do Seznamu osob, které jsou nositeli povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů, vedeného MŽP a zaplatit evidenční poplatek,
- do obchodních smluv, na jejichž základě převádíte vlastnické právo k obalům a baleným výrobkům svým odběratelům, zpracovat a jasně deklarovat toto přenesení povinností vyplývajících ze zákona o obalech na vašeho odběratele spolu s převedením vlastnického práva k obalu,
- vést evidenci obalů dle zákona a
- být schopen doložit případné kontrole smluvní přenášení povinností na odběratele, který jejich plnění zajišťuje.

ad 3) Klienti autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s.:

- musí mít platné Osvědčení o zapojení do systému EKO-KOM,
- musí plnit podmínky sdruženého plnění, což zahrnuje zejména poskytování údajů o množství obalů uvedených na trh a úhradu Odměny za zajištění povinností zpětného odběru a využití a úhradu Poplatku za zapsání do seznamu povinných osob; tyto podmínky jsou stanoveny Smlouvou o sdruženém plnění uzavírané při zapojení do systému EKO-KOM,
- nemusí individuálně podávat návrh na zápis do seznamu povinných osob, sami platit evidenční poplatek dle § 30 zákona o obalech, sami fyzicky nakládat s ob neboť tyto povinnosti za všechny své členy přebírá autorizovaná obalová společnost.

Pokud chcete využít sdruženého plnění, tedy stát se klientem a.s. EKO-KOM, musíte vzít v úvahu to, že autorizovaná obalová společnost, kterou a.s. EKO-KOM je, nese podle zákona odpovědnost za všechny obaly uvedené klientem na trh nebo do oběhu a za něž ve Smlouvě o sdruženém plnění převzala odpovědnost. To v praxi znamená, že uzavření Smlouvy o sdruženém plnění principiálně nevylučuje možnost plnit povinnosti zpětného odběru a využití formou kombinací tří způsobů podle § 13 zákona o obalech. Tzn., že v rámci Smlouvy o sdruženém plnění je možné přenesení odpovědnosti za zpětný odběr a využití mezi jednotlivými osobami, které uzavřely Smlouvu o sdruženém plnění, tak jak to umožňuje zákon. Tuto možnost zohledňuje Smlouva o sdruženém plnění a výkazy o množství obalů uvedených do oběhu zajišťují, aby nedocházelo k tomu, že by za sdružené plnění za jeden a tentýž obal hradily

a.s. EKO-KOM dvě nebo více povinných osob. Klient je přitom odpovědný za prokázání pravdivosti vykazovaného množství obalů a také prokázat, že povinnost přenesl na jiného klienta, pokud to uvádí. Pokud chce klient kromě toho využít možnosti zajistit si zpětný odběr a využití částí obalů uvedených na trh nebo do oběhu samostatně organizačně a technicky na vlastní náklady, což mu zákon umožňuje podle § 13 odst. 1 písm. a), pak je to možné. Je ale nutné uzavřít zvláštní dodatek ke smlouvě, který definuje způsob provádění zpětného odběru a především způsob, jakým bude evidován obalový odpad (zpětně odebrané obaly) a jeho využití. V tomto případě klient neplatí autorizované společnosti za zpětný odběr a využití těchto obalů, neboť povinnosti plní samostatně. Klient je ale odpovědný za to, aby byl schopen prokázat množství skutečně odebraných obalů a využití obalového odpadu z obalů jím uvedených na trh nebo do oběhu, protože konečnou odpovědnost za evidenci nese autorizovaná společnost. Evidenci obalů a odpadů pro něj i v tomto případě nadále vede autorizovaná společnost v souladu se smluvními podmínkami a za smluvní odměnu. Za zbývající produkci obalů, pro kterou je zpětný odběr a využití zajištěn systémem sdruženého plnění autorizované společnosti, klient platí příslušnou odměnu podle struktury odměn autorizované společnosti.

Co je cílem společnosti EKO-KOM, a.s.?

Nadále provozovat efektivní systém, který umožní podnikům plnit jejich závazky týkající se zpětného odběru a využití obalového odpadu. Krátkodobým cílem je dosáhnout celkové míry využití, kterou stanoví zákon o obalech, v přepočtu na všechny členy systému a dlouhodobým je dosáhnout úrovně využívání stanovené legislativou EU.

Jak zajišťuje EKO-KOM, a.s. zpětný odběr a využití obalů?

EKO-KOM, a.s. na základě smluv finančně podporuje zejména systémy nakládání s odpady v obcích a realizuje další programy na podporu využívání obalů a optimalizace jejich sběru. Úspěšně se rozvíjí také spolupráce se svozovými společnostmi a úpravci odpadů. S obcemi společnost EKO-KOM spolupracuje tak, aby místní systém nakládání s odpady umožňoval spotřebitelům odložit použité obaly do systému sběru, třídění a využití komunálního odpadu.

Jak zajišťuje EKO-KOM, a.s. využití průmyslových obalů?

Stejným způsobem jakým doposud za své klienty zajišťovala využití přepravních a skupinových obalů z obchodní sítě. AOS má uzavřeny smlouvy se svozovými společnostmi, které nakládají s tímto obalovým odpadem. Na základě těchto smluv svozové společnosti pro AOS zajišťují, že obalový odpad, svezенý z obchodní sítě nebo z podniků není uložen na skládku, ale po dotřídění je předán k recyklaci.

Musíme tedy platit za svoz našeho odpadu, i když nám dodavatel deklaruje, že má uzavřenu smlouvu se společností EKO-KOM, a.s.?

Pokud vám jako podnikající osobě vzniká při podnikatelské činnosti odpad, jste původcem odpadu a jste povinni s ním nakládat dle zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech. Tedy předat osobě oprávněné k nakládání s odpadem. Povinnosti vyplývající ze zákona o obalech, které se vztahují k vašemu dodavateli, tedy zajištění využití a recyklace obalového odpadu, za něj plní AOS až po svozu odpadu. Ta se, na základě spolupráce se svozovými společnostmi, postará o splnění procentuální výše využití a recyklace obalového odpadu za vašeho dodavatele. Povinnosti vyplývající ze zákona o odpadech a ze zákona o obalech jsou dvě rozdílné a na sobě nezávislé povinnosti.

Vzniká tím případ, kdy oprávněná osoba ke svozu odpadu uzavírá 2 smlouvy. Jednu s původcem odpadu, který musí zaplatit úhradu za jeho svoz. A druhou se společností EKO-KOM, a.s., která jí hradí náklady spojené s evidencí a následným zajištěním využití odpadů z obalů, a která tím za své klienty zajišťuje splnění povinnosti využití a recyklace obalového odpadu.

Odběratel – podnik – od naší firmy požaduje, abychom si od něj odváželi obalový odpad nebo mu uhradili náklady na odstranění tohoto odpadu. Skutečně to nařizuje zákon č. 477/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jak tvrdí?

Ne, není tomu tak. Každý, kdo uvádí obaly na trh a do oběhu, musí zajistit jejich využití a recyklaci, tím však není míněno odstranění odpadu od vašeho odběratele. Naopak on má povinnost ze zákona o odpadech předat vzniklý odpad výhradně osobě oprávněné k nakládání s odpadem. Povinnost odebrat zpět obaly má pouze ten, kdo dodává balené zboží spotřebiteli, kterým je fyzická a nepodnikající osoba. Tuto povinnost spolu se zajištěním využití obalových odpadů plní EKO-KOM, a.s. za všechny společnosti, se kterými má uzavřenu Smlouvu o sdruženém plnění. Pokud je zboží dodáno podnikající osobě, pak povinnost zpětného odběru nevzniká a odběratel nemůže ze zákona nárokovat odebrání obalů zpět.

Jak EKO-KOM, a.s. získává finanční prostředky k zajišťování zpětného odběru a využití obalů?

Systém EKO-KOM účtuje klientům poplatky, jejichž výše je stanovena na základě množství obalů, které uvádějí na trh. S takto získanými finančními prostředky nakládá s cílem zajistit splnění povinností pro všechny své klienty.

Jak jsou tyto poplatky kalkulovány?

Poplatky hrazené jednotlivými klienty jsou vypočítány podle celkové hmotnosti obalů určených ke zpoplatnění. EKO-KOM, a.s. nevytváří zisk a stanoví poplatky tak, aby pokryly provozní náklady systému odvíjející se zejména od reálných nákladů spojených s tříděním obalového odpadu v obcích. Poplatky jsou kalkulovány a účtovány čtvrtletně na základě výkazu klienta o množství obalů uvedených na trh nebo do oběhu za dané čtvrtletí.

Jak moc nákladné je zapojení do systému EKO-KOM?

Společnosti, které se do systému zapojí, platí čtvrtletně poplatky podle množství obalů a fixní roční poplatek, který je ve výši 1600,- Kč bez 19% DPH. Jak vysoká bude čtvrtletní platba nelze předem určit bez podrobných údajů o množství obalů dodávaných společnostmi na český trh.

Co dalšího kromě placení poplatků bude EKO-KOM, a. s. od naší společnosti vyžadovat?

Každý klient je povinen čtvrtletně zasílat stanovené výkazy o množství obalů uvedených na trh nebo do oběhu v určeném členění a struktuře. Výkaz se skládá z položek za dané období udávaných podle hmotnosti a ve zvláštní části výkazu se uvádí množství vratných obalů.

Není to administrativně příliš komplikované?

EKO-KOM, a.s. se snaží strukturu výkazů co nejvíce zjednodušit. Tyto výkazy odpovídají požadavkům státní správy na statistiku vedenou autorizovanou obalovou společností. Výkazy, kterými byste dokládali využívání obalů v případě, že byste se rozhodli nezapojit do autorizované obalové společnosti, jsou ještě podrobnější.

Kdo je odpovědný za využití odpadu z obalů -výrobce, plnič obalu nebo maloobchodník?

Zákonnou odpovědnost mají osoby, které uvádějí na trh nebo do oběhu obaly či balené výrobky. Odpovědnost začíná kompletací obalu (uzavřením, polepením etiketou apod.) nebo dovozem obalu a přenáší se celým obchodním řetězcem, tzn. od naplnění obalu přes distribuci až po prodej spotřebiteli. Všechny zúčastněné osoby, ať firmy, které obal plní, dovozci, distributoři nebo maloobchodníci musejí splnit svou povinnost využití obalu sami nebo zapojením se do systému. V otázce, zda je odpovědný výrobce budoucích obalů, je třeba se zamyslet. Dle ustanovení zákona 477/2001 Sb., o obalech se v této fázi jedná o obalové prostředky, na které se však povinnost využití nevztahuje. Je třeba brát také v úvahu stanoviska Ministerstva životního prostředí, která hovoří o vzniku obalu v momentě, kdy je naplněn, uzavřen nebo se stane součástí prodejní jednotky nebo skupiny prodejních jednotek nebo usnadní manipulaci s nimi.

Znamená to, že do systému EKO-KOM by měli za tentýž obal platit poplatek všichni?

Rozhodně ne! Všichni by měli mít smlouvu s autorizovanou obalovou společností, nebo provozovat vlastní individuální systém zpětného odběru a využití. Při zaplacení poplatku mají možnost se dohodnout, kdo za ten který obal poplatek zaplatí. Znamená to, že například distributor a jeho dodavatel, firma, která obal plní se mohou dohodnout, kdo z nich uhradí poplatek. Je-li zaplacen jednou, pokrývá pak celý dodavatelský řetězec. Když tedy uhradí poplatek plnič, uvede na faktuře distributorovi číslo klienta systému EKO-KOM spolu s informací, že za obaly byl uhrazen poplatek. Distributor ve svém výkazu pro EKO-KOM pak sice uvede tento obal jako uvedený do oběhu, ale místo, aby za něj zaplatila poplatek, odkáže se na úhradu již provedenou dodavatelem. Celý proces je poněkud podobný situaci přenášení DPH.

Obecně platí, že klient autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s. by nikdy neměl platit poplatek za obal, za který poplatek již zaplatil nebo zaplatí jiný klient EKO-KOM, a.s. Za obal, který je exportován, se žádný poplatek společnosti EKO-KOM, a.s. neplatí.

Sváží EKO-KOM, a.s. odpad z podniků?

Ne, klienti AOS nemají ve vztahu k podnikajícím osobám povinnost zpětného odběru obalů, kterou jinak mají ve vztahu ke spotřebiteli – fyzické osobě. Proto AOS nezajišťuje samotný svoz odpadu z podniků tak, jak ho za své klienty musí zajistit v případě odpadu z domácností. Podle zákona v případě odpadu z domácností musí AOS zajistit, a tedy i uhradit, sběr tříděného domovního odpadu a jeho následné dotřídění a předání k recyklaci (využití). Oproti tomu v případě živnostenského a podnikového odpadu AOS jeho sběr (odvoz) zajišťovat nemusí, ale musí zajistit pouze jeho následné dotřídění a předání k recyklaci (využití) což dělá v rámci smluv o nakládání s tímto odpadem. Náklady na odvoz odpadu z obchodu nebo podniku v souladu se zákonem o odpadech hradí původce tohoto odpadu, kterým je podnikající osoba. Tato osoba však již nemá odpovědnost za zajištění využití a recyklace tohoto odpadu (dle zák. 477/2001 o obalech), protože tuto povinnost mají její dodavatelé a právě splnění této povinnosti za ně již zajišťuje AOS na základě Smlouvy o sdruženém plnění.

Existuje tedy souvislost rozdílných povinností s výší poplatků placených systému EKO-KOM?

Přesně tak. Právě z toho důvodu, že k obalům prodejním se váže navíc povinnost zpětného odběru, je výše odměny placená do systému EKO-KOM vyšší, než odměna za obaly skupinové, přepravní a průmyslové, ke kterým se váže pouze povinnost využití a recyklace ve stanovených procentech.

Jaké budou poplatky za zajištění zpětného odběru a využití odpadu z obalů v budoucnu -zůstanou stejné, nebo se zvýší?

Poplatky budou zejména sledovat vývoj provozních nákladů. Ty jsou úměrné především nákladům na třídění odpadů, ale také závisejí na cenách na trhu druhotných surovin. Lze očekávat, že se budou čtvrtletní poplatky za množství obalů uvedených na trh zvyšovat v relaci ke zvyšování nákladů na svoz a třídění odpadu. Dalším kritériem, který může ovlivnit výši poplatků je míra využití, a recyklace, která je stanovena v příloze č. 3 zákona o obalech, a které je potřeba v daném roce dosáhnout. Tato míra se každý rok navyšuje v souladu s požadavky stanovenými příslušnou směrnicí EU.

Jaké jsou poplatky společnosti EKO-KOM, a.s. v porovnání s jinými stávajícími systémy využívání odpadů v Evropě?

Poplatky společnosti EKO-KOM, a.s. jsou řádově nižší než ty, které jsou účtovány například ve známém duálním systému zavedeném např. v Německu, kde průmysl vytvořil vlastní systém sběru a využívání odpadů nezávislý na obecním systému sběru odpadů. Vzhledem k odlišnému ekonomickému prostředí jsou také nižší než u systémů (byť oproti duálnímu systému efektivnějších), provozovaných v západní Evropě na principu tzv. integrovaného odpadového hospodářství. Tento princip přímé spolupráce průmyslu a obcí při nakládání s

odpady uplatňuje i EKO-KOM, a.s. V současné době patří poplatky systému EKO-KOM k nejnižším v Evropě.

Používá EKO-KOM, a.s. známku "Zelený bod" nebo podobný způsob označování, jako to dělají některé jiné evropské systémy, zajišťující využití obalů?

EKO-KOM, a.s. umožňuje svým klientům používat na obalech speciální symbol EKO-KOM a značku "Zelený bod". ZELENÝ BOD je ochrannou známkou, která vyjadřuje finanční účast na systému sdruženého plnění a tak informuje odběratele a spotřebitele o způsobu zajištění zpětného odběru. EKO-KOM, a.s. neuvažuje o tom, že by stanovil povinné užívání těchto značek, jejich používání bude záviset na individuálním rozhodnutí výrobců a jejich marketingové strategii.

Značka ZELENÝ BOD

Značka ZELENÝ BOD je ochrannou známkou. K používání jsou oprávněni pouze klienti společnosti EKO-KOM. Umístění značky na obalu znamená, že za něj byl uhrazen finanční příspěvek organizaci zajišťující sběr, třídění a využití obalů. Použití ochranné známky ZELENÝ BOD na výrobcích distribuovaných v ČR je možné pouze se souhlasem autorizované obalové společnosti EKO-KOM, která je nositelem práv na území ČR.

Společnost EKO-KOM byla dne 7. září 2000 autorizována organizací Pro-Europe k používání značky ZELENÝ BOD. To bylo potvrzením, že společnost EKO-KOM splňuje požadavky příslušných předpisů EU na systémy pro zajištění využití obalového odpadu.

Značka ZELENÝ BOD nemá jiný význam, než informaci o tom, že za obal byl uhrazen finanční příspěvek organizaci zajišťující využití obalového odpadu, tzn. v ceně výrobku jsou zahrnuty náklady spojené s obalovým odpadem. Na území České republiky je touto organizací EKO-KOM a.s.

Režim autorizačních podmínek ochranné známky ZELENÝ BOD neumožňuje udělení autorizace více než jedné organizaci v daném státě. Sjednání značky v rámci EU zjednodušuje design obalů, který může být jednotný pro všechny členské státy.

Značka smí být užívána v jiném státě pouze se souhlasem tamní autorizované organizace pro zajištění využití obalového odpadu (pokud vaše firma zboží se značkou exportuje, je nutné se seznámit s podmínkami použití této značky na území toho státu, kde váš výrobek uvádíte na trh).

Značka ZELENÝ BOD může být užívána na výrobcích distribuovaných na trhu v ČR pouze se souhlasem a.s. EKO-KOM. To znamená, že značku mohou používat pouze ty podnikatelské subjekty, které mají uzavřenou smlouvu s a.s. EKO-KOM a finančně se podílejí na systému využití obalového odpadu.

Značka ZELENÝ BOD smí být užívána pouze při zachování zvláštních pravidel. Klienti a.s. EKO-KOM obdrželi Souhlas k používání značky na svých obalech. Klientům je doporučeno používat značku na obchodním balení všude tam, kde je to vhodné a praktické.

Značka nesmí být užívána v žádném jiném smyslu a nesmí být doprovázena žádným dalším textem, který by ji dával do souvislosti s vlastnostmi obalu, zejména ve vztahu k ochraně životního prostředí.

Poskytování informací o systémech ZELENÉHO BODU:

Od února roku 2005 poskytuje klientské oddělení společnosti EKO-KOM, a.s. svým klientům novou informační službu. V případě zájmu o uzavření smlouvy se zahraničním systémem Zeleného bodu, vám budou poskytnuty informace týkající se uzavření smlouvy se zahraničním systémem, informace o zákonných požadavcích na obaly, o požadavcích na značení a o principech administrativních procesů existujících v konkrétních systémech. Služba je poskytována na základě dohody o užití mezinárodní spolupráci mezi zástupci systémů Zeleného bodu v Evropě. V současné době nabízí klientské oddělení společnosti EKO-KOM, a.s. informace o těchto systémech Zeleného bodu:

- ARA, Rakousko,
- DSD, Německo,
- ENVI-PAK, Slovensko,
- LZIP, Lotyšsko,
- ÖKO-Pannon, Maďarsko,
- Rekopól, Polsko,
- SLOPAK, Slovinsko.

10.0 Systém sdruženého plnění prostřednictvím autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s.

(zdroj:EKO-KOM, a.s., www.ekokom.cz)

10.1 Historie systému EKO-KOM

- 1994 Byla přijata Evropská směrnice o obalech a obalových odpadech č. 94/62/EC. Z důvodu, že i Česká republika, jako přidružený člen EU, bude muset naplňovat požadavky této Směrnice, bylo založeno České průmyslové sdružení pro obaly a životní prostředí (ČPSOŽP) s cílem vytvořit systém zajišťující využívání obalového odpadu.
- 1997 V tomto roce vstoupil v platnost zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech, ve kterém byla obalová problematika řešena pouhými dvěma paragrafy. V tomto roce byla založena společnost EKO-KOM, a.s. s cílem vytvořit systém Zeleného bodu v ČR. Společnost zahájila pilotní projekty na ověření různých způsobů sběru tříděného sběru odpadů a připravila ve spolupráci s pedagogy dlouhodobý vzdělávací projekt (Tonda Obal), zaměřený na výchovu žáků základních škol v oblasti třídění odpadů.
- 1999 ČPSOŽP a Ministerstvo životního prostředí uzavřeli dobrovolnou Dohodu o uplatňování Směrnice 94/62/EC o obalech a obalových odpadech v ČR. Dohoda stanovila principy fungování systému EKO-KOM tak, aby se na podniky zapojené v tomto systému pohlíželo jako na subjekty, které zajistili zpětný odběr a využití v požadovaném rozsahu. Od roku 1999 je systém EKO-KOM uveden v Aproximační strategii ČR pro oblast životního prostředí jako způsob realizace závěrů Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/EHS o obalech a obalových materiálech.
- 2000 Společnosti EKO-KOM, a.s. byla udělena od PRO EUROPE licence k užívání známky Zelený bod v ČR.
- 2001 Od začátku tohoto roku platila povinnost využití obalů v rozsahu stanoveném zákonem č. 125/1997 Sb., o odpadech. V průběhu roku pokračovala ekonomická i procesní stabilizace systému EKO-KOM, který zahájil výzkumné pilotní projekty v obcích a vzdělávací a osvětovou činnost. Na konci roku bylo zapojeno v systému téměř 600 podniků, což představuje 42% obalů uvedených na trh v ČR a bylo uzavřeno 2750 smluv s obcemi s celkovým počtem více než 8 milionů obyvatel.
- 2002 Na začátku roku nabyl účinnosti zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, který již přesněji definuje povinnosti spojené s nakládáním s obaly a obalovými odpady. 28. 3. 2002 bylo společnosti EKO-KOM, a.s. vydáno Ministerstvem životního prostředí Rozhodnutí o autorizaci dle platného zákona o obalech. EKO-KOM, a.s. se tak stala autorizovanou obalovou společností.
- 2004 Od roku 2002 výrazně vzrostl počet klientů systému EKO-KOM a přiblížil se k hranici 21 000 firem. Současně také rostl počet obcí zapojených v systému. Na začátku tohoto roku činil přibližně 4 450 obcí. Postupně také byly uzavírány smlouvy s osobami oprávněnými nakládat s odpadem jejichž počet přesáhl 100 smluv. Sběrná síť v průběhu roku 2004 dosáhla počtu více než 100 tisíc instalovaných kontejnerů a je tak dostupná 97% spotřebitelů.

- 2005 Dne 29.3.2005 vydalo Ministerstvo životního prostředí na návrh EKO-KOM, a.s. rozhodnutí, kterým byla podle § 17 odst. 7 zákona o obalech prodloužena autorizace společnosti EKO-KOM, a.s. až do 31.12.2012.
- 2006 Na začátku roku 2006 nabyla účinnosti v pořadí již druhá novela zákona 477/2001 Sb. o obalech ve znění pozdějších předpisů. Cílem této novely je především stanovit nový rozsah využití a recyklace obalového odpadu do roku 2012. Dále pak byly zjednodušeny některé povinnosti a upřesněny některé definice.

10.2 Jak systém funguje?

EKO-KOM, a.s. je autorizovaná obalová společnost, která zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů, které vyplývají ze zákona č. 477/2001 Sb., o obalech ve znění pozdějších předpisů. Povinnosti zpětného odběru a využití odpadů z obalů mají podle zákona, osoby, které uvádějí obaly nebo balené výrobky na trh nebo do oběhu, tzn. dovážejí, plní, importují do ČR nebo prodávají. Tyto osoby mohou pro splnění těchto povinností uzavřít Smlouvu o sdruženém plnění se společností EKO-KOM, a.s.

Systém EKO-KOM zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systémů tříděného sběru v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. To znamená, že společnost EKO-KOM, a.s. fyzicky nenakládá s obalovým odpadem, ale podílí se zejména na financování nákladů spojených se sběrem, svozem, tříděním a využitím obalového odpadu.

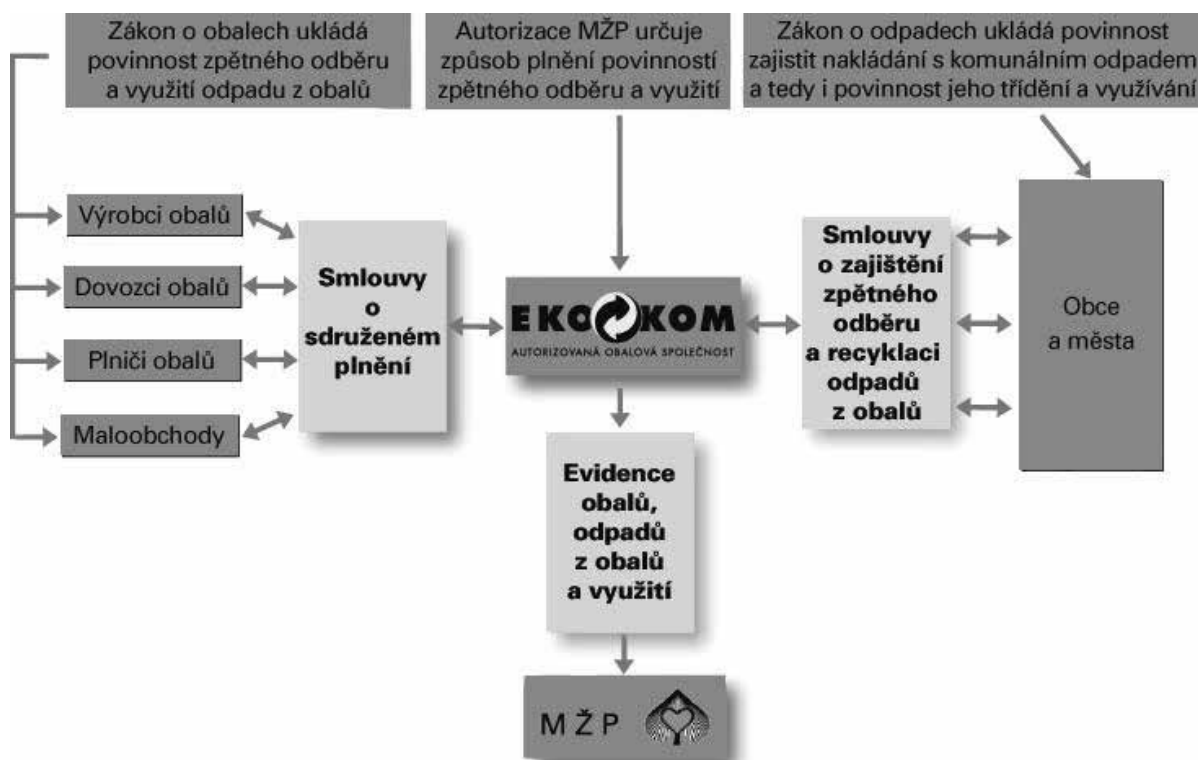
Vychází přitom ze dvou zákonných povinností:

- Dovozeči, plniči, distributoři a maloobchody, uvádějící na trh či do oběhu obaly nebo balené výrobky, mají dle zákona o obalech povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů.
- Obce a města mají dle zákona o odpadech, povinnost třídit a využívat komunální odpad, jehož součástí jsou také použité obaly.

Na jedné straně společnost EKO-KOM, a.s. uzavírá "Smlouvy o sdruženém plnění" s osobami, které uvádějí obaly na trh či do oběhu. Na základě tohoto smluvního vztahu shromažďuje údaje o produkci obalů a přijímá platby, jejichž výše je závislá na výši vykazované produkce obalů.

Na straně druhé společnost EKO-KOM, a.s. uzavírá "Smlouvy o zajištění zpětného odběru a recyklaci odpadu z obalů" s obcemi a osobami oprávněnými nakládat s odpadem. Tyto subjekty mají poté povinnost vést evidenci o množství zpětně odebraného a využitého odpadu z obalů, na základě které společnost EKO-KOM, a.s. přispívá finančními prostředky na systémy sběru, třídění a využití obalového odpadu.

Systém vychází z obdobných modelů, které jsou provozovány v evropských zemích, kde tyto systémy tvoří integrovanou součást nakládání s komunálním odpadem. Kromě zajištění zpětného odběru a využití obalů a obalových odpadů systém EKO-KOM provozuje řadu doprovodných činností: informační, poradenskou, výzkumnou a vzdělávací.

10.2.1 Právní rámec účasti v systému

Právním základem účasti v systému sdruženého plnění provozovaném autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s. je uzavřená Smlouva o sdruženém plnění, jejímž předmětem je plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů.

Smlouvu o sdruženém plnění mohou uzavřít všechny osoby (právnícké i fyzické) dotčené povinnostmi vyplývajícími ze zákona č. 477/2001 Sb., o obalech ve znění pozdějších předpisů. EKO-KOM, a.s. je dle zákona o obalech povinna uzavřít Smlouvu o sdruženém plnění s každou osobou, která o uzavření požádá. Podmínky Smlouvy o sdruženém plnění musí být dle zákona o obalech stanoveny pro všechny osoby jednotně. Uzavření Smlouvy o sdruženém plnění není zákonnou povinností. Společnosti mohou plnit povinnosti zpětného odběru a odpadu z obalů jiným způsobem, který stanoví zákon o obalech.

10.2.2 Smluvní povinnosti členů systému EKO-KOM

Ze Smlouvy o sdruženém plnění vyplývají pro klienty systému EKO-KOM mimo jiné tři hlavní povinnosti:

- evidence obalů uvedených na trh nebo do oběhu,
- čtvrtletní platba Odměny za zajištění zpětného odběru a využití odpadu z obalů,
- roční platba Poplatku za zaevidování do systému sdruženého plnění.

Uzavřením Smlouvy o sdruženém plnění s autorizovanou obalovou společností má osoba, která uvádí obaly na trh nebo do oběhu, splněny povinnosti zpětného odběru a využití uvedené v § 10 a 12 zákona o obalech. Povinnost evidence obalů (§ 15) a povinnost zápisu do Seznamu osob (§ 14), se kterou je spojena povinnost placení evidenčního poplatku (§ 30) má však dotyčná osoba i nadále, proto jsou také tyto povinnosti zakotveny ve Smlouvě o sdruženém plnění. Klienti systému EKO-KOM však nepředkládají evidenci obalů Ministerstvu životního prostředí, ale evidují obaly v rámci systému na základě k tomu určených výkazů. Na Ministerstvo životního prostředí je pak předložena souhrnná evidence obalů společně s aktuálním seznamem všech klientů autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s.

10.2.2.1 Evidence obalů uvedených na trh nebo do oběhu

Systém EKO-KOM musí shromažďovat údaje o objemu množství obalů uvedených na trh nebo do oběhu od společností, se kterými má uzavřenu Smlouvu o sdruženém plnění. K tomu slouží Čtvrtletní výkaz o produkci obalů, který je stanoven autorizovanou obalovou společností podle struktury vyžadované státní správou v souladu s platnými právními předpisy. Při vykazování jsou obaly rozlišovány na obchodní a průmyslové. Obchodní obaly jsou dále rozděleny na prodejní, skupinové a přepravní. Obaly jsou také členěny do skupin podle převládajícího materiálu v souladu se zákonem o obalech. Zvlášť jsou vedeny údaje o opakovaně použitelných obalech. Je nutno i tyto obaly evidovat, neboť určité procento z nich končí v komunálním odpadu a jejich evidenci vyžadují státní orgány v souladu se zákonem.

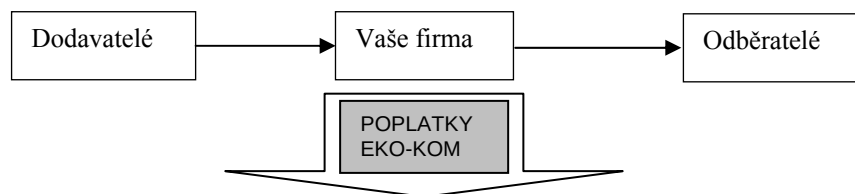
Abychom snáze pochopili logiku výkaznictví systému EKO-KOM, pokusme se představit si skupinu modelových firem a toky obalů mezi těmito firmami. Toky obalů sledujeme z pohledu Vaší firmy, proto je umístěna doprostřed schématu.

Vaše firma nakupuje a prodává obaly od firem, které mohou být klienty autorizované obalové společnosti, ale také nemusí.

Způsob vykazování množství obalů je uveden na následujícím schématu:

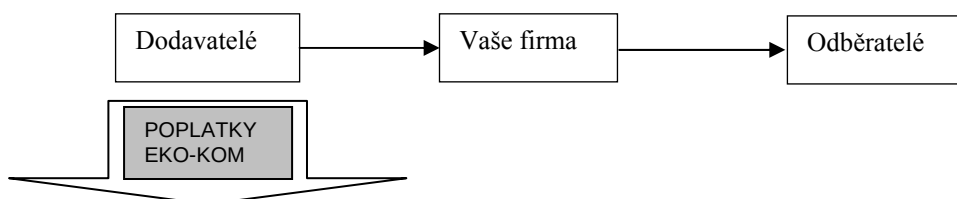
a) Zpoplatněné obaly

Obaly (z tohoto pohledu je jedno, jestli jsou nakoupené nebo vyrobené), za které Vaše firma platí poplatek do systému EKO-KOM.

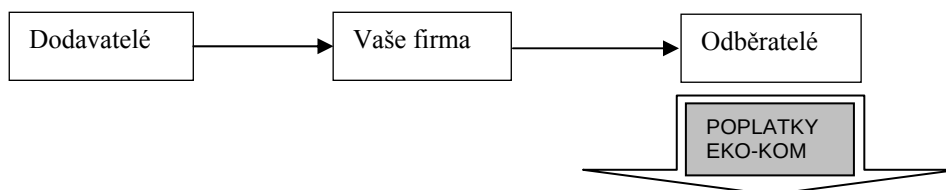
b) Předplacené obaly

Společnost, od které Vaše firma nakupuje obaly, již má uzavřenu Smlouvu o sdruženém plnění a za obaly, které vám dodává, odvádí poplatek do systému EKO-KOM.

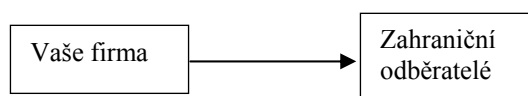
c) Neplacené obaly

V této variantě předpokládáme, že Vaše firma i Váš odběratel máte uzavřenou Smlouvu o sdruženém plnění. Mezi vaší firmou a vaším odběratelem došlo k dohodě, že za vámi dodávané obaly bude poplatek hradit Váš odběratel a máte to jasně písemně deklarováno ve Vašich obchodních podmínkách.

d) Exportované obaly

Obaly, které vaše firma uvede na trh mimo území České republiky, tj. vyveze. Tyto obaly jsou osvobozeny od poplatků, protože se k nim neváže povinnost zpětného odběru a využití. Podléhají pouze evidenční povinnosti

Obce a osoby oprávněné nakládat s odpadem předkládají zprávy o objemu materiálu předaného k recyklaci, v rozlišení podle druhu recyklovaných surovin, a zprávy o množství odpadu, využitého energeticky. EKO-KOM, a.s. data sumarizuje a předkládá je MŽP, aby prokázala dosažení požadované míry využití. Údaje o množství obalů uvedených na trh jednotlivými společnostmi jsou považovány za důvěrné. Přestože jsou výkazy strukturovány tak, že informace v nich obsažené by neměly mít žádnou skutečnou komerční hodnotu, nebudou tato data nikdy zpřístupněna třetí osobě s výjimkou požadavků stanovených zákonem. EKO-KOM, a.s., jako autorizovaná obalová společnost automaticky pravidelně zapisuje své klienty (osoby, které mají uzavřenou Smlouvu o sdruženém plnění) do Seznamu osob, vedeného MŽP.

10.2.2.2 Fakturace Odměny za zajištění zpětného odběru a využití odpadu z obalů členovi systému EKO-KOM

Odměna za dané období (kalendářní čtvrtletí), fakturovaná klientovi autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s., je vypočítána na základě množství obalů uvedených ve výkazu o produkci obalů za toto období a na základě platné poplatkové struktury. U podlimitních klientů, tedy klientů, kteří uvedou na trh nebo do oběhu méně než 300 kg obalů za kalendářní rok a kteří se rozhodnou z jakéhokoliv důvodu zůstat zapojeni v systému EKO-KOM, je účtována Odměna v podobě paušální částky stanovené v platné poplatkové struktuře. Výkaz musí být zaslán do společnosti EKO-KOM, a.s. během 30-ti dnů po skončení čtvrtletí. Na základě výkazu je vystavena faktura za uplynulé čtvrtletí a zároveň zálohová faktura na čtvrtletí následující, přičemž výše zálohy odpovídá výši účtované částky za minulé období. Záloha je splatná do 30 dnů (v případě, že klient dodá výkaz o produkci obalů opožděně, zkracuje se lhůta splatnosti zálohové faktury na 10 dnů) poté, co klient obdrží zálohový list (fakturu). Do 15 dnů od uhrazení zálohy obdrží klient daňový doklad. Po skončení daného období je záloha vyúčtována do 15 dnů od obdržení výkazu za dané období. Pokud výkaz o produkci obalů nebude odeslán nebo nebude zaplacen fakturovaný poplatek, může to být důvodem pro odstoupení od smlouvy. Pro sledování plateb je každému klientovi přiděleno klientské číslo, pomocí něhož je možné odkazovat se na uhrazení poplatku za obaly. EKO-KOM, a.s. doporučuje svým klientům, aby uváděli informaci o zaplacení poplatku společně s klientským číslem na svých fakturách.

Například v následujícím znění:

Za obaly od shora uvedených balených výrobků byl uhrazen pod identifikačním číslem EK-..... poplatek za zajištění zpětného odběru a využití obalového odpadu společnosti EKO-KOM, a.s.

Jedná se o informaci, která napomáhá správné evidenci obalů jednotlivých klientů systému EKO-KOM.

10.2.2.3 Fakturace Poplatku za zaevidování do systému sdruženého plnění

Za zaevidování do systému EKO-KOM je každému klientovi účtován Poplatek. Výše Poplatku činí 1 600,- Kč bez DPH a zahrnuje evidenční poplatek do Státního fondu životního prostředí (SFŽP) dle § 30 zákona o obalech ve výši 800,- Kč a administrativní poplatek za evidenci v systému EKO-KOM rovněž ve výši 800,- Kč. Klientům, kteří uvedou na trh nebo do oběhu méně než 300 kg obalů za kalendářní rok (tzv. podlimitní klienti) a kteří se rozhodnou z jakéhokoli důvodu zůstat zapojeni v systému EKO-KOM, je účtován Poplatek ve výši 1 000,- Kč. Částka zahrnuje evidenční poplatek do SFŽP ve výši 800,- Kč, administrativní poplatek ve výši 200,- Kč. V případě, že byl klient v kalendářním roce podlimitní, je mu po skončení tohoto kalendářního roku dobropisován evidenční poplatek ve výši 800,- Kč, který byl uhrazen do SFŽP a následně tímto fondem vrácen. Další podrobné informace o podlimitních klientech jsou popsány v čl. VII Smlouvy o sdruženém plnění.

10.3 Jak se zapojit do systému EKO-KOM?

Rozhodnete-li se uzavřít Smlouvu o sdruženém plnění s autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s., věnujte pozornost následujícím odstavcům, obsahující doporučené kroky.

Nejprve je třeba zamyslet se nad tím, zda bude vaše firma skutečně platit poplatky do systému EKO-KOM za obaly, které uvádí na trh nebo do oběhu. Je dobré se informovat u svých dodavatelů, zda mají uzavřenou Smlouvu o sdruženém plnění a zda platí za obaly od zboží, které vám dodávají. Na základě této informace se bude dále odvíjet evidence vašich obalů. Buď tedy jako zpoplatněných, předplacených nebo neplacených, jak je blíže uvedeno v části 10.2.2.1. Pokud si představíme tok obalů od naplnění či importu až po prodej spotřebiteli, zaplatí za obaly vždy pouze jeden ze subjektů v takovémto obchodním řetězci. Ostatní evidují obaly jako předplacené či neplacené, za které již samozřejmě neplatí.

V následujících několika postupných krocích naleznete způsob, kterým je možno se zapojit do systému EKO-KOM.

1. V první řadě je potřeba zjistit množství obalů, které prodala vaše firma v předcházejícím čtvrtletí a tyto údaje vyplnit do Vstupního výkazu o produkci obalů za uplynulé čtvrtletí (příloha č. 7 a 8). Před vyplněním je vhodné se nejdříve seznámit s aktuálním seznamem klientů systému EKO-KOM (www.ekokom.cz) a Metodikou pro vyplnění vstupního výkazu (příloha č. 8). Kompletně vyplněný výkaz je třeba následně zaslat na klientské oddělení společnosti EKO-KOM e-mailem (info@ekokom.cz), poštou (EKO-KOM, a.s., Na Pankráci 1685/17,19, 140 21 Praha 4) nebo faxem (261 176 274).
2. Na základě tohoto výkazu vypočítá manažer klientského oddělení zálohu, kterou vepíše do smlouvy o sdruženém plnění a ve dvou výtiscích ji pošle doporučenou poštou na vaši adresu.
3. Statutární zástupce vaší firmy (osoba oprávněná k podpisu) tyto dva výtisky smluv podepíše a oba zašle zpět na klientské oddělení EKO-KOM, a.s.

4. Následně dojde k podpisu smluv statutárními zástupci společnosti EKO-KOM a jeden výtisk smluv se vrací vaší firmě. Zbývá smlouva bude založena do archivu v sídle EKO-KOM, a.s.
5. V přímé návaznosti na podpis smluv vystaví finanční oddělení fakturu na stanovenou výši první zálohy a fakturu na roční evidenční Poplatek ve výši 1 600 Kč + DPH 19%. Poplatek je v plné výši, neboť je na každého nového klienta pohlíženo jako na nadlimitního. Vyhodnocení, zda je klient podlimitní probíhá po skončení kalendářního roku. Poté je účtován Poplatek nižší.
6. Po uhrazení těchto dokladů vám bude vygenerováno vaše identifikační číslo klienta systému EKO-KOM (EK-.....), kterým se budete prokazovat vůči vašim zákazníkům, a pod kterým bude vaše firma vedena v databázi klientů.
7. V poslední fázi vám bude zasláno poštou Osvědčení o zapojení do systému EKO-KOM, na kterém budou uvedeny identifikační znaky vaší firmy spolu s identifikačním číslem systému.

11.0 Související předpisy

Zákon č. 477/2001 Sb.

Zákon o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech)

Částka	172	vydaná dne 31.12.2001
Účinné od	1.1.2002	
Autor	Parlament	

Novelizováno:		
předpisem č.	k datu	poznámka
274/2003 Sb.	1.10.2003	zákon; mění
94/2004 Sb.	3.3.2004	zákon; mění
237/2004 Sb.	() zákon; ruší část pátou	
257/2004 Sb.	() zákon; mění	
444/2005 Sb.	1.1.2006	zákon; mění
66/2006 Sb.	15.3.2006	zákon; mění
296/2007 Sb.	1.1.2008	zákon; mění
25/2008 Sb.	12.2.2008	zákon; mění
227/2009 Sb.	1.7.2010	zákon; mění
281/2009 Sb.	1.1.2011	zákon; mění
77/2011 Sb.	25.3.2011	zákon; mění
18/2012 Sb.	1.1.2013	zákon; mění
167/2012 Sb.	1.7.2012	zákon; mění
62/2014 Sb.	7.4.2014	zákon; mění
64/2014 Sb.	1.5.2014	zákon; mění

Podřazené předpisy:	
111/2002 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví výše zálohy pro vybrané druhy vratných zálohovaných obalů
116/2002 Sb.	Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu o způsobu označování vratných zálohovaných obalů
641/2004 Sb.	Vyhláška o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence

